

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

សម្រាប់លក់

តណីតវិទ្យា

៥

គ្រឹះស្ថានបោះពុម្ពនិងចែកចាយ

www.elibraryofcambodia.org

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

គណិតវិទ្យា

ថ្នាក់ទី

បោះពុម្ពផ្សាយដោយ

ម្រឹមស្ថានបោះពុម្ពនិយោគកម្ពុជា

គោល ១៩៩ មហាវិថី ប្រាសាទភ្នំ ភ្នំពេញ

គណៈកម្មការតំណាង	លោក ត្រី វិបុល លោក ភី ជន់	លោក សូ ច័ន្ទបូរី លោក ហ៊ុំ សេង
អ្នកនាយអន្តរបទ	លោក វិទ្យា ម៉ារី	
និមិត្តរូប	លោក គង់ ជាតិ	
អ្នករៀបរៀង	លោកស្រី ស៊ឹម សុផាន់	
អ្នករចនាផ្ទាំង	លោក វិទ្យា ម៉ារី	
គណៈកម្មការពិនិត្យ	លោក ឡុង សុផេង	លោក ប៊ូ សារ

បានទទួលការអនុញ្ញាតឱ្យចេញផ្សាយពី ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
តាមប្រកាសលេខ ២១៩ អយក.ប្រក. ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១១
ដើម្បីប្រើប្រាស់នៅតាមសាលារៀន ។

ហាមថតកម្លងសៀវភៅនេះ

រក្សាសិទ្ធិ ©

ក្រឹត្យាធានារាជធានីភ្នំពេញ

ចេញផ្សាយឆ្នាំ ២០១៦

ISBN 9-789-995-001-308

លេខកង

សៀវភៅគណិតវិទ្យាថ្នាក់ទី ៥ បានរៀបចំឡើងស្របតាមកម្មវិធីសិក្សាឆ្នាំ ២០០៦ ដែលចេញផ្សាយដោយនាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីសិក្សាដេក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ។

នៅក្នុងសៀវភៅនេះ មានខ្លឹមសារសំខាន់ៗចំនួន ៥ ដែលគ្រូបង្រៀនសិក្សាអំពីចំនួន រង្វាស់ចំណុះ រង្វាស់ប្រវែង រង្វាស់ទម្ងន់ ចរណីមាត្រ និង លំដាប់រូបវិទ្យាចែកចេញជា ៨ មេរៀន ។

ការរៀបចំមេរៀនដើម្បីយកក្នុងសៀវភៅនេះចែកជា ៣ ផ្នែកមានលំដាប់ដូចខាងក្រោម ៖

- រូបសញ្ញាសៀវភៅចើក សំគាល់ការផ្តល់បញ្ញត្តិមេរៀន ។
- រូបសញ្ញាក្មេង សំគាល់លំហាត់សម្រាប់ពង្រឹងចំណេះដឹងសិស្ស ។
- រូបសញ្ញាក្មេងអមដោយសញ្ញាសួរ សំគាល់ផ្នែកចំណោទសម្រាប់ពង្រឹងការអនុវត្ត ។

សៀវភៅគណិតវិទ្យាថ្នាក់ទី ៥ នេះ ក៏មានការចូលរួមសាកល្បង និងផ្តល់យោបល់កែលំអដោយលោកគ្រូ អ្នកគ្រូសាលារៀនបឋមសិក្សានៅតាមបណ្តាខេត្តមួយចំនួន និងគណៈកម្មការពិនិត្យ និងអនុម័តសៀវភៅរបស់ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាផងដែរ ។

គណៈកម្មការពិនិត្យសង្ខេបថា សៀវភៅគណិតវិទ្យាថ្នាក់ទី ៥ ដែលរៀបចំឡើងស្របតាមកម្មវិធីសិក្សាឆ្នាំនេះនឹងផ្តល់នូវសិស្សានុសិស្សក្នុងការរៀនគណិតវិទ្យាឱ្យដាច់ចេះគណនាលេខបាធាត្រីមត្រូវ ។ ម្យ៉ាងទៀតសៀវភៅនេះ ក៏ជាឯកសារមួយដ៏មានសារៈសំខាន់សម្រាប់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូផងដែរ ។

យើងផ្តល់ជាគណៈកម្មការពិនិត្យដំបូងលើការរៀនចំណេះដឹង ពីសំណាក់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ សិស្សានុសិស្សនិងប្រិយមិត្តអ្នកអាណិតប្រាប់មជ្ឈដ្ឋានទាំងអស់ដោយគ្លីសោមនស្ស រីករាយ ។

គណៈកម្មការពិនិត្យ

មណ្ឌិត្យបទ

ទំព័រ

មេរៀនទី 1	: ចំនួន.....	1
មេរៀនទី 2	: វិធីគុណ.....	5
មេរៀនទី 3	: វិធីចែក.....	13
មេរៀនទី 4	: ប្រមាណវិធីរងរង់ក្រចក.....	21
មេរៀនទី 5	: ផលរៀបនិងភាគរយ.....	25
មេរៀនទី 6	: ស្ថិតិ.....	31
មេរៀនទី 7	: ចំនួនចម្រុះ.....	41
មេរៀនទី 8	: ចំនួនទសភាគ.....	45
មេរៀនទី 9	: វិធីបូក វិធីដកចំនួនទសភាគ.....	49
មេរៀនទី 10	: វិធីគុណចំនួនទសភាគ.....	63
មេរៀនទី 11	: ប្រភាគ.....	69
មេរៀនទី 12	: រូបិយវត្ថុ.....	85
មេរៀនទី 13	: រង្វាស់ប្រវែង.....	89
មេរៀនទី 14	: រង្វាស់ទម្ងន់.....	95
មេរៀនទី 15	: រង្វាស់ចំណុះ.....	99
មេរៀនទី 16	: រង្វាស់ពេល.....	103
មេរៀនទី 17	: ចរណីមាត្រ.....	107
មេរៀនទី 18	: ប្លង់ ផែនទី និងមាត្រដ្ឋាន.....	121

ចំនួន

អំណាចនិងសំណេរចំនួនធំជាង 1 000 000

យោងតាមជំរឿនឆ្នាំ 2008 ប្រជាជនកម្ពុជាមានចំនួន 13 395 682 នាក់ ។

ឆ្នាំ	ថ្នាក់លាន		ថ្នាក់ពាន			ថ្នាក់រយ		
	លាន	សែន	ម៉ឺន	ពាន់	រយ	ដប់	រយ	
2008	13	3	9	5	6	8	2	

យើងអាចចំនួនទាបលើនេះបានតាមវិធីប្រៀប គឺអាចតាមខ្ទង់និងអាចតាមថ្នាក់

អាចតាមខ្ទង់

- ដប់ចំលាន ចំសែន ប្រាំមួយម៉ឺន ប្រាំពាន់ ប្រាំមួយរយ ប្រាំសិប ពីរ ។

អាចតាមថ្នាក់

- ដប់ចំលាន ចំរយកៅសិបប្រាំពាន់ ប្រាំមួយរយប្រាំសិបពីរ ។

សំបាត់

1. ចូរសរសេរជាពាក្យអាចចំនួនខាងក្រោមតាមខ្ទង់ និងតាមថ្នាក់

- ក. 3 256 875   ខ. 4 813 725   គ. 5 712 409   ឃ. 5 920 124
 ង. 8 724 504   ច. 9 807 005   ឆ. 12 324 412   ជ. 24 758 600 ។

2. ចូរសរសេរជាចំនួននៃលទ្ធផលខាងក្រោម

- ក. ប្រាំពីរលានចំសែនពីរម៉ឺនមួយរយប្រាំមួយ ។
 ខ. បួនលាន ប្រាំមួយរយប្រាំសិបពាន់ សែនសិបប្រាំពីរ ។
 គ. ដប់លាន បួនរយសាមសិបប្រាំពាន់ ប្រាំមួយរយហាសិបប្រាំមួយ ។
 ឃ. ដប់មួយលាន បួនរយសាមសិបប្រាំពីរពាន់ ប្រាំមួយរយហាសិបប្រាំមួយ ។
 ង. ដប់ពីរលាន ប្រាំបីរយប្រាំបួនពាន់ ។

ការប្រៀបធៀបនិងរៀបលំដាប់ចំនួន

ក. ការប្រៀបធៀប

- ប្រៀបធៀប 3 105 286 និង 869 075

ចំនួន 3 105 286 មានចំនួនខ្ទង់ច្រើនជាង 869 075 ។

ដូចគេ៖ 3 105 286 > 869 075 ។

យើងសរសេរ : $3\ 105\ 286 > 869\ 075$ ឬ $869\ 075 < 3\ 105\ 286$ ។

- ប្រៀបធៀប 1 285 472 និង 1 281 540

1	2	8
1	2	8

 5 4 7 2   1 285 472 និង 1 281 540 មានចំនួនខ្ទង់ស្មើគ្នា ។

1	2	8
1	2	8

 1 5 4 0   យើងត្រូវប្រៀបធៀបតួលេខតាមខ្ទង់ ដោយចាប់ផ្តើមពីខ្ទង់ធំបំផុត ។ នៅខ្ទង់ពាន់ 5 > 1 ។

ដូចគេ៖ចំនួន $1\ 285\ 472 > 1\ 281\ 540$ ឬ $1\ 281\ 540 < 1\ 285\ 472$ ។

ខ. ការរៀបលំដាប់

243 280 ; 2 463 565 ; 485 640 ; 2 493 008

ប្រៀបធៀបម្តងពីរ : $2\ 493\ 008 > 2\ 463\ 565$; $2\ 463\ 565 > 485\ 640$;

$485\ 640 > 243\ 280$ ។

ដូចនេះលំដាប់ពីធំទៅតូច $2\ 493\ 008 > 2\ 463\ 565 > 485\ 640 > 243\ 280$ ។

លំហាត់

1. ប្រៀបធៀបចំនួននាងក្រោម

ក. 3 251 820 និង 4 26 875

ខ. 6 672 183 និង 6 672 190

គ. 4 65 2108 និង 4 653 280

ឃ. 9 782 608 និង 9 783 680 ។

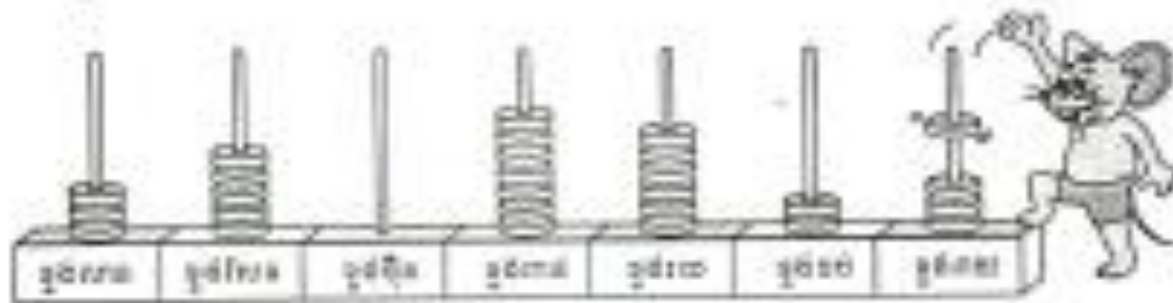
2. រៀបលំដាប់ពីតូចទៅធំនិងប្រាសរកវិញ

5 648 310 ; 6 548 301 ; 5 648 402 ; 5 648 837 ។

ខ្ទង់និងតម្លៃលេខតាមខ្ទង់

ចំនួន 3 507 624

4 នៅខ្ទង់រាប់មានតម្លៃ $4 \times 1 = 4$

2 នៅខ្ទង់រយមានតម្លៃ $2 \times 10 = 20$

6 នៅខ្ទង់រយមឺនមានតម្លៃ $6 \times 100 = 600$

7 នៅខ្ទង់ពាន់មឺនមានតម្លៃ $7 \times 1\,000 = 7\,000$

0 នៅខ្ទង់សែនមានតម្លៃ $0 \times 10\,000 = 0$

5 នៅខ្ទង់សែនមានតម្លៃ $5 \times 100\,000 = 500\,000$

3 នៅខ្ទង់លានមានតម្លៃ $3 \times 1\,000\,000 = 3\,000\,000$

ចំនួន: $\frac{3\,507\,624}{\text{ចំនួនសរុប}} = \frac{3\,000\,000 + 500\,000 + 0 + 7\,000 + 600 + 20 + 4}{\text{ចំនួនសរុប}}$

លំហាត់

1. ចូររៀបចំតារាងខ្ទង់និងតម្លៃលេខខាងក្រោម

ចំនួន 2 608 250

2 នៅខ្ទង់លានមានតម្លៃ..... ។ 2 នៅខ្ទង់..... មានតម្លៃ..... ។

8 នៅខ្ទង់..... មានតម្លៃ..... ។ 0 នៅខ្ទង់មឺនមានតម្លៃ..... ។

2. ចូរសរសេរចំនួនខាងក្រោមជាទម្រង់ព្រាម

ក. 3 264 087

ខ. 4 500 260

គ. 5 040 390 ។

3. ចូរបង្កើតចំនួនតូចបំផុតនិងធំបំផុតដោយប្រើប័ណ្ណលេខខាងក្រោម

5 3 7 2 0 8 1

ការគណនាមធ្យមធាតុ

ជាដំបូងគេត្រូវដឹងថា ក្នុងចំនួនដែលមានលក្ខណៈជាមធ្យមក្នុងតារាងខាងក្រោម :

ថ្ងៃ	សិស្ស	ចន្ទ	អង្គារ	ពុធ	ព្រហស្បតិ៍	សុក្រ	សៅរ៍
ចំនួន	20	15	17	7	10	11	18

តើក្នុងមួយថ្ងៃមានសិស្សចំនួនប៉ុន្មាននាក់ជាមធ្យមបំផុត ?

ជំហានទី 1 : រកផលបូក : $20 + 15 + 17 + 7 + 10 + 11 + 18 = 98$

ជំហានទី 2 : យកផលបូកនៃកន្លែងចំនួនគូបូក : $98 \div 7 = 14$

ចូចនេះ ក្នុងមួយថ្ងៃមានសិស្សចំនួនជាមធ្យម 14 ថ្ងៃ ។

ដើម្បីរកចំនួនមធ្យមធាតុនៃច្រើនចំនួន យើងចែកផលបូកនៃចំនួនទាំងនោះ
នឹងចំនួនគូបូក ។

លំហាត់

គណនាចំនួនមធ្យមធាតុ

ក. 20 ; 35 ; 37 ; 65 ; 0 ; 73

ខ. 1 000 ; 500 ; 800 ; 600 ; 900

គ. 15 ; 300 ; 60 ; 83 ; 0 ; 90

ឃ. 45 ; 620 ; 345 ; 400 ; 130 ។

ចំណោម

- ប្រជាពលរដ្ឋនៅឃុំមួយមានចំនួនកើនឡើងតាមឆ្នាំជាបន្តបន្ទាប់ដូចខាងក្រោម :
ឆ្នាំទី 1 កើន 95 នាក់ ឆ្នាំទី 2 កើន 80 នាក់ ឆ្នាំទី 3 កើន 74 នាក់ ។ តើក្នុងមួយឆ្នាំ
ប្រជាពលរដ្ឋនៅឃុំនោះកើនជាមធ្យមបានប៉ុន្មាននាក់ ?
- រថយន្ត ១ គ្រឿងដឹកស្រូវ ៥ តូន រយៗ ។ ក្នុងដោរមានរថយន្ត 5 គ្រឿងដឹកស្រូវ 36 បាវ
ក្នុងមួយគ្រឿង និងរថយន្ត 4 គ្រឿងទៀតដឹកស្រូវ 45 បាវក្នុងមួយគ្រឿង ។
តើរថយន្តមួយគ្រឿងដឹកស្រូវជាមធ្យមបានចំនួនប៉ុន្មានបាវ ?

2

វិធីគុណ

ការគុណចំនួនមានលេខ 4 ខ្ទង់នឹង 2 ខ្ទង់

រថយន្តមួយគ្រឿងដឹកអង្ករមួយ
 ដើបបាន 1 530 kg ។ បើរថយន្តនោះ
 ដឹកអង្ករ 25 ដើប ។ តើរថយន្តនោះ
 ដឹកអង្ករបានចំនួនតិចប្រាកដ ។

$$1\ 530 \times 25 = \square$$

			1		
			2	1	
			1	5	3
					0
		×			2
					5
					0
					0
					0
		+			0
			3	0	6
					0
			3	8	2
					5
					0

គុណលេខ១២ខ្ទង់គ្នា
 ចាប់ផ្តើមពីខ្ទង់រយរួចធ្វើ
 ប្រមាណវិធីបូក ។

ដូចនេះ រថយន្តនោះដឹកអង្ករបាន 38 250 kg ។

ការបង្កើតចំណោម

$$2\ 350 \times 15 = \square$$

យើងអាចបង្កើតចំណោមដែលទាក់ទងនឹងលេខនេះ ដូចខាងក្រោម ៖
 ម្តាយសុខាឈប់លក់ស្បែកដើមមួយគូចំណោមបានប្រាក់ 2 350 រ ។ កាត់លក់ស្បែកដើម
 អស់ 15 គូ ។ តើកាត់ចំណោមប្រាក់បានចំនួនរៀង ។

លំហាត់

1. ចូរគណនាផលគុណ

ក. $2\ 180 \times 14$

ខ. $2\ 405 \times 23$

គ. $2\ 876 \times 35$

ឃ. $3\ 528 \times 42$

ង. $3\ 608 \times 45$

ច. $4\ 390 \times 47$

ឆ. $5\ 031 \times 54$

ជ. $6\ 492 \times 58$

ដ. $7\ 405 \times 63$

ញ. $7\ 605 \times 69$

ឃ. $7\ 861 \times 72$

ង. $7\ 980 \times 77$

ឈ. $8\ 060 \times 78$

ណ. $8\ 506 \times 80$

ណ. $9\ 254 \times 94$ ។

2. មុនគណនា

ក. $1\ 200 \times 10$

ខ. $2\ 500 \times 20$

គ. $5\ 000 \times 30$ ។

3. ចូរបំពេញផលគុណក្នុងតារាង

កូតុលាទី 1	2 500	3 685	4 305	6 084	7 849
កូតុលាទី 2	28	36	48	67	85
ផលគុណ					

ចំណោទ

- អាជីវករម្នាក់លក់សណ្តែកបាយ 15kg ថ្លៃ 3 500 ។ ក្នុង 1kg ដឹងលក់ស្ករភ្លោក 26kg ថ្លៃ 2 350 ។ ក្នុង 1kg ។ តើអាជីវករនោះលក់ទំនិញទាំងពីរប្រភេទបានប្រាក់ចំនួនរៀល ?
- សាលារៀនមួយមានកញ្ចប់រៀន 18 បន្ទប់ ។ នាយកសាលាត្រូវការដាក់អំពូលភ្លើង 4 ក្នុងមួយបន្ទប់ ។ អំពូលភ្លើងមួយថ្លៃ 4 550 ។ តើនាយកសាលាត្រូវចំណាយប្រាក់ចំនួនរៀលដើម្បីទិញអំពូលភ្លើងទាំងអស់ ?
- ចូរបង្កើតចំណោទតាមល្បួងដូចខាងក្រោម

ក. $2\ 650 \times 25 = \square$

ខ. $3\ 500 \times 32 = \square$ ។

 លំហាត់

1. ចូរគណនាផលគុណ

ក. $1\,350 \times 132$

ខ. $1\,568 \times 216$

គ. $2\,147 \times 346$

ឃ. $2\,569 \times 308$

ង. $3\,052 \times 387$

ច. $3\,902 \times 420$

ឆ. $4\,008 \times 506$

ជ. $5\,089 \times 566$

ដ. $6\,719 \times 609$

ញ. $6\,080 \times 675$

ឈ. $6\,537 \times 681$

ប. $7\,080 \times 724$

ឧ. $7\,953 \times 862$

ឺ. $8\,064 \times 885$

ណ. 8976×982 ។

2. មុដាគណនា

ក. $3\,000 \times 300$

ខ. $2\,500 \times 400$

គ. $5\,000 \times 600$ ។

3. ចូរបំពេញ តាមលំនាំកំរិត

ក.

ខ.

 ចំណោទ

1. តូម៉ៅចាក់សាំងរថយន្តរបស់ភាគី 5 លើកក្នុងមួយខែ ។ ក្នុងមួយលើកភាគីចាក់សាំង 25 ៛ ហើយសាំង 1 ៛ ថ្លៃ 4.350 ៛ ។ តើភាគីចំណាយលើថ្លៃសាំងអស់ប្រាក់ចំនួន រៀលក្នុងមួយខែ ?

2. គេបូមទឹកដាក់អាងមួយដោយប្រើទូចោក 2 ប្រភេទប្រមាណ ។ ប្រភេទទី 1 បូមទឹកបាន 1.250 ៛ ក្នុងមួយដាវី គឺជាប្រភេទទី 2 បូមទឹកបាន 2.500 ៛ ក្នុងមួយដាវី ។ តើរយៈពេល 12 ម៉ោងអាងដោះអាងទឹកចំនួនប៉ុន្មានលីត្រ ?

3. ចូរបង្កើតចំណោទតាមល្បួងលេខ

ក. $5\,000 \times 150 = \text{ }$ ខ. $6\,500 \times 32 = \text{ }$ ។

ការប្រើម៉ាស៊ីនគិតលេខដើម្បីរកផលគុណ

គណនាផលគុណ

$$3\,583 \times 465 = \square$$

វិធីប្រើ : មុនដំបូងត្រូវចុចសញ្ញា “ON/C”

ដើម្បីឱ្យម៉ាស៊ីនដំណើរការ ។

រួចចុច **3 5 8 3 × 4 6 5 =**

លេខ 1 666 095 បង្ហាញនៅលើម៉ាស៊ីនគិតលេខគឺជាផលគុណ ។

លំហាត់

ចូររកផលគុណដោយប្រើម៉ាស៊ីនគិតលេខ

ក. $2\,521 \times 164$

ខ. $3\,068 \times 248$

គ. $3\,609 \times 357$

ឃ. $4\,287 \times 481$

ង. $4\,802 \times 459$

ច. $5\,948 \times 567$

ឆ. $6\,290 \times 671$

ជ. $7\,931 \times 718$

ដ. $8\,012 \times 895$

ឈ. $2\,085 \times 516$

ឈ. $3\,506 \times 620$

ឝ. $4\,860 \times 698$

ន. $5\,280 \times 481$

ណ. $6\,806 \times 581$

ណ. 695×698

ប. $7\,005 \times 8\,045$

ត. $7\,806 \times 8\,905$

ប. $8\,762 \times 7\,851$

ប. $3\,943 \times 2\,468$

ប. $5\,607 \times 2\,542$

ប. $9\,431 \times 5\,024$

ប. $7\,510 \times 8\,620$

ប. $1\,982 \times 7\,614$

ប. $4\,739 \times 6\,072$ ។

ការដោះស្រាយចំណោទដោយច្រើនអង្កត់

ចំណោទមួយចំនួនត្រូវច្រើនអង្កត់៣៦ ដើម្បីងាយស្រួលដល់ការដោះស្រាយ ។
 ឧទាហរណ៍ ៖ ភូមិ ក និងភូមិ ខ មានប្រជាជនសរុប 3 720 នាក់ ។ គេដឹងថាភូមិ ក
 មានប្រជាជន 4 ដងនៃភូមិ ខ ។ តើភូមិទីមួយៗមានប្រជាជនប៉ុន្មាននាក់ ?

ប្រមាណវិធី

$$\begin{array}{r}
 3720 \quad | \quad 5 \\
 - 35 \quad | \quad 744 \\
 \hline
 022 \\
 - 20 \\
 \hline
 020 \\
 - 20 \\
 \hline
 0
 \end{array}$$

កំណែ

$$\begin{array}{r}
 744 \\
 \times 4 \\
 \hline
 2976
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 744 \\
 \times 1 \\
 \hline
 744
 \end{array}$$

របៀបងើយ

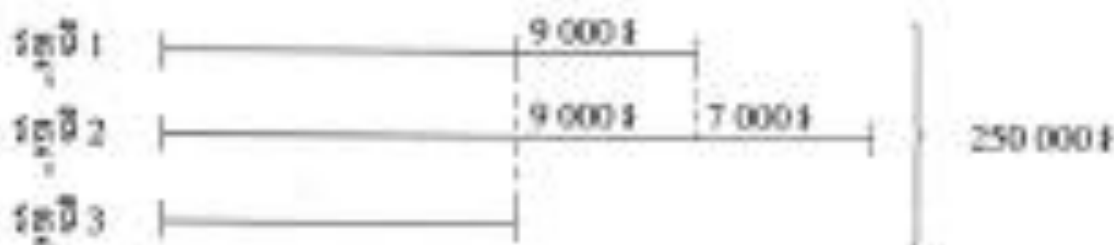
ភូមិ ក និងភូមិ ខ រួមគ្នាមាន 5 អង្កត់
 ៖ អង្កត់ : 3 720 នាក់ ÷ 5 = 744 នាក់
 រកចំនួនប្រជាជននៅភូមិ ក
 744 នាក់ × 4 = 2 976 នាក់
 រកចំនួនប្រជាជននៅភូមិ ខ
 744 នាក់ × 1 = 744 នាក់

ឆ្លើយថា

ប្រជាជនភូមិ ក មានចំនួន 2 976 នាក់
 ប្រជាជនភូមិ ខ មានចំនួន 744 នាក់ ។

ឧទាហរណ៍ ២ : ម្តាយសំបុត្ររក្សាប្រភេទឧស្សា អស់ប្រាក់ 250 000 ។ វត្សទី 1 ដោយប្រាក់ 9 000 ។ វត្សទី 2 ចំនួន 7 000 ។ ប៉ុន្តែប្រាក់វត្សទី 3 ចំនួន 9 000 ។ រកតម្លៃវត្សតាមប្រភេទដូចខាងក្រោម ។

ប្រភេទវត្ស

⁴ 10
 296 000
 - 9 000
 241 000
² 12
 247 000
 - 7 000
 225 000

³ 11
 247 000
 - 9 000
 232 000

2	2	5	0	0	3		
2	1				7	5	0 0 0
0	1	5					
	1	5					
		0					
						75 000	84 000
						+ 9 000	+ 7 000
						84 000	91 000

កំណែ

របៀបរង្វើយ

រកតម្លៃវត្សប្រភេទទី 3

$$\frac{250\,000\text{ ៛} - 9\,000\text{ ៛} - 9\,000\text{ ៛} - 7\,000\text{ ៛}}{3} = 75\,000\text{ ៛}$$

រកតម្លៃវត្សប្រភេទទី 1

$$75\,000\text{ ៛} + 9\,000\text{ ៛} = 84\,000\text{ ៛}$$

រកតម្លៃវត្សប្រភេទទី 2

$$84\,000\text{ ៛} + 7\,000\text{ ៛} = 91\,000\text{ ៛}$$

រង្វើយជា

វត្សទី 1 ត្រូវ 84 000 ៛ ។

វត្សទី 2 ត្រូវ 91 000 ៛ ។

វត្សទី 3 ត្រូវ 75 000 ៛ ។

ចំណេញ

1. ពូសោមមិនឃើញមាត់ 1.275 ក្បាល ។ មាត់មួយក្បាលស៊ីចំណីអស់ជាមធ្យម 120g ។ តើរយៈពេល 15 ថ្ងៃមានទាំងអស់ស៊ីចំណីអស់ចំនួនគីឡូក្រាម ?
2. ផ្ទះលក់ទំនិញមួយលក់អង្ករ 3 ប្រភេទ ។ ក្នុងមួយថ្ងៃអង្ករប្រភេទទី 1 លក់អស់ 255kg ប្រភេទទី 2 លក់អស់ 360kg និងប្រភេទទី 3 លក់អស់ 238kg ។ តម្លៃអង្ករប្រភេទទី 1 ថ្លៃ 3500៛ តម្លៃអង្ករប្រភេទទី 2 ថ្លៃ 2800៛ និងតម្លៃអង្ករប្រភេទទី 3 ថ្លៃ 1950៛ ក្នុងមួយគីឡូក្រាម ។ តើផ្ទះនោះលក់អង្ករទាំងអស់បានប្រាក់ចំនួន អៀល ?
3. អង្គការមួយថែទាំអំណោយដល់យុទ្ធជនកងពារព្រំដែន 568 នាក់ ។ ក្នុងមួយឆ្នាំ ទទួលបានវត្ថុមួយកញ្ចប់ ។ ក្នុងមួយកញ្ចប់គេចំណាយអស់ប្រាក់ 4500៛ ។ ក្រៅពីកញ្ចប់វត្ថុ គេផ្តល់យុទ្ធជនម្នាក់ៗទឹកប្រាក់ 5 000៛ បន្ថែមទៀត ។ តើអង្គការនោះត្រូវចំណាយអស់ប្រាក់ចំនួន ?
4. សាលារៀនមួយមានសិស្សសរុប 2 560 នាក់ ។ សិស្សប្រុសមានចំនួនច្រើនជាងសិស្សស្រី 52 នាក់ ។ រកចំនួនសិស្សប្រុស និងសិស្សស្រី ។
5. ចឹបសាយទិញស្រូវ 2 ប្រភេទទម្ងន់សរុប 4 300kg ។ ស្រូវប្រភេទលេខ 1 មានទម្ងន់ 1 300kg លើសស្រូវប្រភេទលេខ 2 ។ តម្លៃស្រូវប្រភេទលេខ 1 ថ្លៃ 900៛ក្នុង 1kg និងតម្លៃស្រូវប្រភេទលេខ 2 ថ្លៃ 750៛ ក្នុង 1kg ។ រកថ្លៃទិញស្រូវទាំងអស់ ។
6. ពូម៉ៅយកប្រាក់ 42 000៛ ថែកឱ្យកូន 3 នាក់ ។ កូនទី 1 បានប្រាក់ 3 ដងនៃកូនទី 3 ហើយកូនទី 2 បានប្រាក់ 2 ដងនៃកូនទី 3 ។ រកចំណែកប្រាក់ដែលកូនម្នាក់ៗទទួលបាន ។
7. ចំកាត់តុកោណកែងមួយមានបរិមាត្រ 6 000m ។ បណ្តោយមានប្រវែងវែងជាងទទឹង 540m ។ គណនាប្រវែងវែងតុកោណកែងនោះ ។

វិធីចែក

ការចែកចំនួនមានលេខ ១ ៤ ខ្ទង់នឹង ៣ ខ្ទង់គ្មានសំណល់

ចម្ការមួយមានដើមឈូងទាំងអស់ ៩ ០៣០ ដើម ។ ក្នុងមួយជួររុករានដាំបាន ២១៥ ដើម ។ តើចម្ការនោះដាំបានឈូងប៉ុន្មានជួរ ?

$$9\ 030 \div 215 = \square$$

9	0	3	0	2	1	5
-	8	6	0	4	2	0
-	4	3	0	0	0	0
-	4	3	0	0	0	0
-	0	0	0	0	0	0

កាត់យក ៣ ខ្ទង់រួចចែក

យើងបាន $9\ 030 \div 215 = 42$

ដូចនេះ ចម្ការនោះមានដើមឈូង ៤២ ជួរ ។

ការបង្កើតចំណេញ

$$2\ 750 \div 25 = \square$$

យើងអាចបង្កើតចំណេញដែលទាក់ទងនឹងឈ្មោះលេខនេះ ដូចខាងក្រោម :

សិប្បកម្មមួយចេញទឹកក្រៀមបាន ២ ៧៥០ ៛ ។ គេច្រកទឹកក្រៀមនេះទៅក្នុងចុងដែលមានចំណុះ ២៥ ៛ ។ តើគេច្រកទឹកក្រៀមទាំងអស់បានប៉ុន្មានចុង ?

 លំហាត់

1. ចូរគណនាផលលែង

ក. $3\ 875 + 125$	ខ. $4\ 788 + 684$	គ. $5\ 512 + 689$
ឃ. $5\ 320 + 152$	ង. $4558 + 106$	ច. $4\ 826 + 127$
ឆ. $4\ 520 + 565$	ដ. $9245 + 215$	ឈ. $7\ 712 + 241$
ញ. $6\ 052 + 356$	អ. $7\ 200 + 450$	ប. $6\ 175 + 247$
ន. $7\ 656 + 174$	ហ. $6\ 708 + 129$	ណ. $5\ 202 + 578$
ត. $4\ 624 + 289$	ថ. $4\ 270 + 305$	ដ. $8\ 235 + 305$ ។

2. មុនគណនា

ក. $6\ 000 + 200$	ខ. $9\ 000 + 300$	គ. $2\ 500 + 500$ ។

 ចំណោទ

- ឡើងដើមឃ្នាក់ដើរបាន $8\ 250\text{m}$ ក្នុងរយៈពេល 2 ម៉ោង 30 នាទី ។ តើឡើងដើមគោរដើរក្នុងមួយម៉ោងបានមួយប៉ុន្មានម៉ែត្រ ?
- ឪពុកស៊ីនួនចំណាយប្រាក់ $9\ 900\text{៛}$ ទិញបានកូនមាន់ 18 ក្បាល ។ ប្រសិនបើកាត់ទិញកូនមាន់ 25 ថែមទៀត ។ តើកាត់ត្រូវថែមប្រាក់ប៉ុន្មានរៀលទៀត ?
- កាលបរិច្ឆេទម្នាក់អង្ករទម្ងន់ $9\ 750\text{kg}$ ។ គេលើកអង្ករដោយដងស្តូចដែលអាចលើកបាន 750kg ។
  - តើគេអាចលើកប៉ុន្មានដងដើមអស់អង្ករពីកាលបរិច្ឆេទ ?
  - តើអង្ករទាំងអស់អាចប៉ុន្មានបារ បើអង្ករមួយបារមានទម្ងន់ 50kg ?
- ចូរបង្កើតចំណោទដោយប្រើល្បះលេខរាងក្រោម

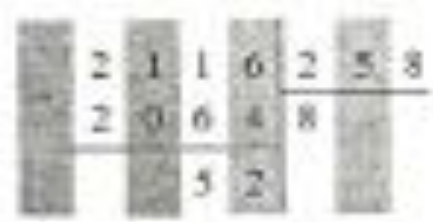
ក. $6\ 655 + 55 = \square$	ខ. $6\ 976 + 32 = \square$ ។
----------------------------	------------------------------

ការចែកចំនួនមានលេខ 4 ខ្ទង់នឹង 3 ខ្ទង់មានសំណល់

គេមានកុំព្យូទ័រ 2 116 គ្រឿង ចែកឱ្យ 258 សាលារៀន ។ សាលារៀននីមួយៗទទួលបានកុំព្យូទ័រស្មើៗគ្នា ។ តើសាលារៀននីមួយៗទទួលបានកុំព្យូទ័រប៉ុន្មានគ្រឿង ? ហើយនៅសល់កុំព្យូទ័រប៉ុន្មានគ្រឿងទៀត ?

$$2116 \div 258 = \square$$

យើងបាន $2\ 116 \div 258 = 8$ សំណល់ 52 ។

ដូចនេះ សាលារៀននីមួយៗទទួលបានកុំព្យូទ័របាន 8 គ្រឿង ។ ហើយនៅសល់កុំព្យូទ័រ 52 គ្រឿងទៀត ។

ការបង្កើតចំណោទ

$$2\ 116 \div 32 = \square$$

យើងអាចបង្កើតចំណោទដែលទាក់ទងនឹងលេខនេះ ដូចខាងក្រោម :

គ្រួសារកសិកម្មផ្តល់ស្រូវចូរជូនចំនួន 2 116kg ដល់កសិករ 32 គ្រួសារ ។ តើក្នុងមួយគ្រួសារទទួលបានស្រូវចូរបានប៉ុន្មានគីឡូក្រាម ?

លំហាត់

1. ចូរគណនាផលលៃក្នុងប្រាប់សំណួរ

ក. $2\,478 + 127$

ខ. $3\,596 + 235$

គ. $4\,526 + 263$

ឃ. $4\,819 + 375$

ង. $5\,106 + 389$

ច. $3\,507 + 408$

ឆ. $4\,186 + 458$

ជ. $5\,009 + 530$

ដ. $5\,607 + 542$

ញ. $6\,517 + 601$

ឧ. $6\,709 + 687$

ថ. $7\,129 + 586$

ឱ. $8\,073 + 641$

ឲ. $8\,007 + 654$

ណ. $8\,109 + 852$

ត. $8\,910 + 785$

ព. $9\,310 + 827$

ទ. $9\,712 + 864$

ឍ. $9\,785 + 873$

ឃ. $9\,807 + 975$

ង. $9\,850 + 981$

2. មុខគណនា

ក. $3\,500 + 700$

ខ. $4\,800 + 600$

គ. $5\,600 + 800$

ចំណោទ

- ឃ្នាំងមួយមានអំបិល $1\,395$ បារ ។ គេដឹកអំបិលទេញពីឃ្នាំងដោយរថយន្តដែលអាចផ្ទុកបាន 135 បារ ក្នុងរថយន្តមួយគ្រឿង ។

ក. តើអំបិលទាំងអស់ត្រូវដឹកប៉ុន្មានរថយន្ត ?

ខ. តើអំបិលនៅសល់ប៉ុន្មានបារទៀត ?
- កាកបាទក្រហមកម្ពុជាចែកអង្ករ $3\,650\text{kg}$ ឱ្យប្រជាពលរដ្ឋរងគ្រោះដោយទឹកជំនន់ចំនួន 238 គ្រួសារ ។ តើក្នុងមួយគ្រួសារទទួលបានអង្ករបានប៉ុន្មានគីឡូក្រាម ?
- គ្រួសារកសិករមួយប្រមូលផលសណ្តែកនៅចម្ការទី 1 បាន $1\,523\text{kg}$ និងនៅចម្ការទី 2 បាន $2\,055\text{kg}$ ។ គេច្រកគ្រាប់សណ្តែកដាក់បារ ដោយក្នុងមួយបារមានទម្ងន់ 115kg ។ តើគ្រួសារកសិករដោះច្រមូលផលសណ្តែកទាំងអស់បានប៉ុន្មានបារ ?

ការចែកដែលផលចែកជាចំនួនទសភាគ

សិប្បកម្មមួយមានស្តុរស 3 538 kg ។ ស្តុរសទាំងអស់ ត្រូវចែកជាចំនួន 232

៧៧ ។ តើក្នុងមួយថង់មានស្តុរសទម្ងន់ប៉ុន្មានគីឡូក្រាម ?

$$3\,538 \div 232 = \square$$

3	5	3	8	•	0	0	2	3	2
2	3	2					1	5	•
1	2	1	8						2
1	1	6	0						5
	0	5	8	0					
		4	0	4					
		1	1	6	0				
		1	1	6	0				
			0	0					

យើងអាចសរសេរ
 $3\,538 = 3\,538.00$

យើងបាន $3\,538 \div 232 = 15.25$

ដូចនេះ ក្នុង 1 ថង់មានស្តុរសទម្ងន់ 15.25kg ។

ចំណោទ

$$3\,152 \div 25 = \square$$

យើងអាចបង្កើតចំណោទដែលទាក់ទងនឹងល្បួនលេខនេះ ដូចខាងក្រោម :

ប្រយោគភូមិម្នាក់មានត្រូវ 3 152kg ភាគចែកឱ្យកសិករ 25 ភាគក្លែងៗគ្នា ។ តើ កសិករម្នាក់ៗទទួលបានត្រូវប៉ុន្មានគីឡូក្រាម ?

លំហាត់

ចូរគណនាផលចែក

ក. $497 \div 35$

ខ. $459 \div 34$

គ. $525 \div 42$

ឃ. $589 \div 38$

ង. $685 \div 42$

ច. $636 \div 26$

ឆ. $695 \div 45$

ជ. $664 \div 36$

ដ. $1\,255 \div 25$

ញ. $1\,827 \div 28$

ហ. $1\,940 \div 32$

ឃ. $2\,156 \div 45$

ណ. $3\,500 \div 42$

ព. $3\,880 \div 48$

ណ. $4\,520 \div 35$

ត. $4\,565 \div 125$

ថ. $5\,520 \div 132$

ខ. $3\,765 \div 132$

ឌ. $3\,895 \div 164$

ឍ. $4\,346 \div 312$

ង. $5\,390 \div 252$

ឍ. $5\,751 \div 225$

ក. $6\,292 \div 260$

ក. $8\,721 \div 342$ ។

ចំណោទ

- រថយន្តមួយគ្រឿងធ្វើដំណើរក្នុងរយៈពេល 12 ម៉ោងបានចម្ងាយ 652km ។ តើជាមធ្យមក្នុងមួយម៉ោងរថយន្តនោះធ្វើដំណើរបានចម្ងាយប៉ុន្មានគីឡូម៉ែត្រ ?
- សានឱញគ្រីក្រឹម 11 ក្បាលអស់ប្រាក់ 8 500 ។ ពេលលក់វិញបានប្រាក់ 9 300 ។ តើគ្រីក្រឹមមួយក្បាលសានចំណេញបានប្រាក់ប៉ុន្មានរៀល ?
- អ្នកដំណើរម្នាក់ធ្វើដំណើរលើចម្ងាយផ្លូវ 365km ។ ក្នុងរយៈពេល 4 ម៉ោងដំបូងអ្នកដំណើរនោះដើររថយន្តដោយមានល្បឿនមធ្យម 45km ក្នុងមួយម៉ោង ។ ចម្ងាយផ្លូវដែលនៅសល់គាត់ធ្វើដំណើរដោយម៉ូតូច្រើនរយៈពេលអស់ 6 ម៉ោង ។ តើជាមធ្យមគាត់ធ្វើដំណើរតាមម៉ូតូច្រើនល្បឿនប៉ុន្មានគីឡូម៉ែត្រក្នុងមួយម៉ោង ?
- ចូរបង្កើតចំណោទដោយប្រើល្បួនលេខខាងក្រោម :
 ក. $456 \div 37 = \square$ ខ. $8\,951 \div 245 = \square$ គ. $6\,423 \div 547 = \square$ ។

ការចែកដែលតំណាំ៥ចែកនិងតួចែកមានលេខសូន្យនៅខាងចុង

ក. $320 + 40 = \square$

របៀបទី 1

$$\begin{array}{r|l} 320 & 40 \\ - 320 & 8 \\ \hline 0 & \end{array}$$

របៀបទី 2

$$\begin{array}{r|l} 320 & 40 \\ - 32 & 8 \\ \hline 0 & \end{array}$$

លុបសូន្យនៅតំណាំ៥ចែក
និងតួចែកស្មើគ្នា ។

ខ. $4500 + 150 = \square$

របៀបទី 1

$$\begin{array}{r|l} 4500 & 150 \\ - 450 & 30 \\ \hline 00 & \\ - 00 & \\ \hline 0 & \end{array}$$

របៀបទី 2

$$\begin{array}{r|l} 4500 & 150 \\ - 450 & 30 \\ \hline 00 & \\ - 00 & \\ \hline 0 & \end{array}$$

ក្នុងវិធីចែកលើតំណាំ៥ចែក និងតួចែកមានលេខ 0 នៅខាងចុងដូចគ្នា យើងអាចលុប 0 ចំនួនស្មើគ្នា មុននឹងធ្វើប្រមាណវិធី ។

លំហាត់

ចូរគណនា

ក. $320 + 80$

ខ. $360 + 40$

គ. $560 + 70$

ឃ. $1200 + 60$

ង. $4500 + 50$

ច. $4200 + 60$

ឆ. $8500 + 500$

ជ. $9200 + 400$

ដ. $2560 + 40$

ឈ. $3780 + 90$

ន. $8160 + 320$

ប. $2900 + 80$

រ. $8000 + 40$

ស. $2560 + 150$

ហ. $3680 + 250$

គ. $6500 + 130$

ឃ. $6840 + 230$

ង. $7060 + 400$ ។

ការប្រើម៉ាស៊ីនគិតលេខដើម្បីរកផលចែក

គណនាផលចែក

$$5\,390 \div 252 = \square$$

វិធីប្រើ : មុនដំបូងត្រូវចុចសញ្ញា

“ ON/C ” ដើម្បីឱ្យម៉ាស៊ីនតំណើរការ ។

រួចចុច

5	3	9	0	÷
2	5	2	=	

លេខ “ 21.388888 ” បង្ហាញនៅលើកញ្ចក់ម៉ាស៊ីនគិតលេខ គឺជាផលចែក ។

លំហាត់

ចូរប្រើម៉ាស៊ីនគិតលេខដើម្បីគណនាផលចែកខាងក្រោម

ក. $1\,450 \div 25$	ខ. $2\,016 \div 32$	គ. $2\,210 \div 34$
ឃ. $2\,337 \div 41$	ឆ. $3\,906 \div 53$	ង. $4\,725 \div 63$
ដ. $5\,250 \div 125$	ច. $6\,055 \div 250$	ឈ. $7\,162 \div 261$
ញ. $2\,5180 \div 85$	ប. $3\,108 \div 110$	ឍ. $4\,810 \div 213$
ឈ. $5\,1852 \div 78$	ឃ. $61\,073 \div 116$	ណ. $68\,190 \div 215$
ក. $69\,005 \div 305$	ង. $70\,815 \div 457$	ត. $75\,085 \div 564$
ខ. $80\,521 \div 587$	ឆ. $85\,100 \div 650$	ឈ. $89\,010 \div 764$ ។

4

ប្រមាណវិធីមានរង់ក្រចក

ប្រមាណវិធីមានរង់ក្រចក

អាជីវករម្នាក់មានប្រាក់ 150 000 ៛ ។ គាត់ទិញទឹកក្រូចអស់ 15 ដប ថ្លៃ 4 500 ៛ ក្នុងមួយដប ។ តើអាជីវករនោះនៅសល់ប្រាក់ប៉ុន្មានរៀល ?

របៀបទី 1

រកថ្លៃទឹកក្រូចទាំងអស់

$$4\,500 \text{ ៛} \times 15 = 67\,500 \text{ ៛}$$

រកប្រាក់ដែលនៅសល់

$$150\,000 \text{ ៛} - 67\,500 \text{ ៛} = 82\,500 \text{ ៛}$$

ឆ្លើយថា អាជីវករនោះនៅសល់

ប្រាក់ 82 500 ៛

របៀបទី 2

រកប្រាក់ដែលនៅសល់

$$150\,000 \text{ ៛} - (4\,500 \text{ ៛} \times 15) = 82\,500 \text{ ៛}$$

ឆ្លើយថា អាជីវករនោះនៅសល់

ប្រាក់ 82 500 ៛

ក្នុងប្រមាណវិធីដែលមានរង់ក្រចក យើងត្រូវធ្វើប្រមាណវិធីក្នុងរង់ក្រចកជាមុន ។

លំហាត់

ចូរធ្វើប្រមាណវិធីខាងក្រោម

ក. $5\,870 + (2\,480 - 305)$

ខ. $6\,513 - (705 + 2\,130)$

គ. $30\,640 - (2\,583 - 760)$

ឃ. $(50\,054 + 2\,365) - 3\,250$

ង. $(2\,035 \times 52) + 752$

ច. $(3\,520 \times 125) - 157\,500$

ឆ. $25 \times (6\,000 + 300)$

ជ. $(8\,625 + 25) \times 356$ ។

 ចំណោម

1. ម្ចាស់ស៊ីណាយកប្រាក់ 60 000 ។ ទៅទិញផ្លែស្វាយ 5 គ្រឿងក្នុងមួយគ្រឿង 8 500 ។ ។ តើម្ចាស់ស៊ីណាយនៅសល់ប្រាក់ប៉ុន្មានរៀល ?
2. ក្នុងស៊ីតមួយមានប្រេង 200 ៛ ។ គេចូមចេញ 3 លើក ។ លើកទី 1 អស់ 30 ៛ លើកទី 2 អស់ 25 ៛ និងលើកទី 3 អស់ 15 ៛ ។ តើក្នុងស៊ីតនោះនៅសល់ប្រេងប៉ុន្មានលីត្រ ?
3. សិប្បកម្មមួយផលិតកាហ្វេដាក់កញ្ចប់ 2 ប្រភេទ ។ ប្រភេទទី 1 ទម្ងន់ 500g ចំនួន 85 កញ្ចប់ និងប្រភេទទី 2 ទម្ងន់ 250g ចំនួន 124 កញ្ចប់ ។ តើសិប្បកម្មនោះផលិតកាហ្វេបានប៉ុន្មានគីឡូក្រាម ?
4. កសិករម្នាក់ប្រមូលផលស្រូវបាន 2.532kg ។ គាត់យកផលស្រូវទាំងអស់ចែកជាពីរចំណែកស្មើគ្នា ។ ចំណែកទីមួយសម្រាប់លក់ និង ចំណែកទីពីរសម្រាប់ទុកបរិភោគ ។ ចំណែកស្រូវទីមួយគាត់លក់ 1kg តម្លៃ 900 ។ ។ តើកសិករនោះលក់ស្រូវបានប៉ុន្មានរៀល ?
5. កំណាត់សំពត់មួយគឺមានប្រវែង 40m ។ គេកាត់លក់ 25m ជំបូងថ្លៃ 5 500 ។ ក្នុងមួយដំបូង ។ ចន្លាប់មកគេលក់ 12m ទៀតថ្លៃ 5300 ។ ក្នុងមួយដំបូង ។ កំណាត់ដែលនៅសល់គេលក់បានប្រាក់ 15 000 ។ ។ រកថ្លៃលក់កំណាត់សំពត់ទាំងអស់ ។
6. អាជីវករម្នាក់លក់គ្រឿង 3 ប្រភេទ ។ ប្រភេទលេខ 1 មាន 18kg លក់តម្លៃ 32 000 ។ ក្នុងមួយគីឡូក្រាម ប្រភេទលេខ 2 មាន 14kg លក់តម្លៃ 28 500 ។ ក្នុងមួយគីឡូក្រាម និងប្រភេទលេខ 3 មាន 20kg លក់តម្លៃ 25 000 ។ ក្នុងមួយគីឡូក្រាម ។ ពេលលក់គ្រឿងអស់គាត់ចំណេញបានប្រាក់ 82 000 ។ ។ រកថ្លៃទិញគ្រឿងទាំងអស់ ។
7. គេធ្វើរបងកំពូជុំវិញដីមួយកន្លែងរាងកងកែវដែលមានជ្រុងប្រវែង 80m បានប្រវែង 218m ។ តើនៅសល់របងប្រវែងប៉ុន្មានដំបូងទៀតដែលគួរធ្វើបន្ថែម ?

ប្រមាណវិធីមានវង់ក្រចកនិងឃ្មាប

ម៉ាស៊ីនមានប្រាក់ 405 000 ៛ ។ គាត់ទិញសារុង 25 និងក្រមា 85 ។ សារុងមួយថ្លៃ 5 400 ៛ ហើយក្រមាមួយថ្លៃ 3 800 ៛ ។ តើម៉ាស៊ីននៅទូរប្រាក់ចំនួនច្រើនទៀត ដើម្បី បង្កប់ថ្លៃទិញសារុងនិងក្រមា ?

របៀបទី 1

រកថ្លៃទិញសារុងទាំងអស់
 $5\,400 \times 25 = 135\,000 \text{ ៛}$

រកថ្លៃទិញក្រមាទាំងអស់
 $3\,800 \times 85 = 323\,000 \text{ ៛}$

រកថ្លៃទិញសារុងនិងក្រមា
 $135\,000 + 323\,000 = 458\,000 \text{ ៛}$

រកប្រាក់ដែលម៉ាស៊ីននៅទូរ
 $458\,000 - 405\,000 = 53\,000 \text{ ៛}$

ឆ្លើយថា ម៉ាស៊ីននៅទូរប្រាក់ **53 000 ៛**

របៀបទី 2

រកប្រាក់ដែលម៉ាស៊ីននៅទូរ
 $[(5\,400 \times 25) + (3\,800 \times 85)] - 405\,000$
 $= 53\,000 \text{ ៛}$

ឆ្លើយថា ម៉ាស៊ីននៅទូរប្រាក់ **53 000 ៛**

ក្នុងប្រមាណវិធីមានវង់ក្រចកនិងឃ្មាប យើងត្រូវធ្វើប្រមាណវិធីក្នុងវង់ក្រចក ជាមុន បន្ទាប់មកធ្វើប្រមាណវិធីក្នុងឃ្មាប មុននឹងធ្វើប្រមាណវិធីនៅខាងក្រៅ ។

លំហាត់

ចូរធ្វើប្រមាណវិធីខាងក្រោម :

ក. $235 + [(54 \times 35) + (120 \times 15)]$

ខ. $[(350 + 70) + (50 \times 28)] - 1200$

គ. $50\,000 - [(120 \times 180) - (15 \times 1\,100)]$

ឃ. $28\,500 - [(5\,000 + 25) + (50 \times 35)]$

ង. $[(24 \times 38) + (25 \times 60)] - [(23 \times 10) + (15 \times 30)]$

ច. $[(640 + 40) + (480 + 12)] - [(750 + 15) + (5\,000 + 2\,500)]$

ឆ. $[(84 \times 35) + (25 \times 10) + (18 \times 12)] - 2\,500$

ជ. $900\,000 - [(1\,500 \times 325) - (850 \times 265)]$ ។

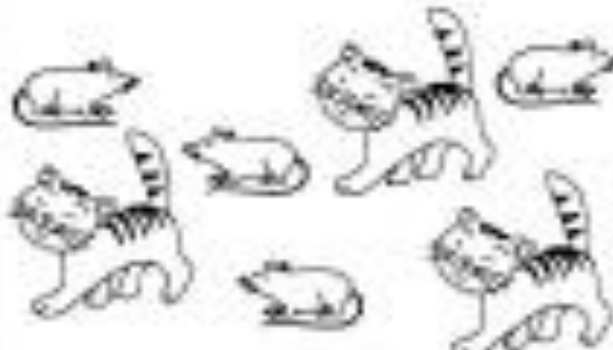

ចំណោម

1. ឈ្មួញម្នាក់មានប្រាក់ 1 000 000 ៛ ។ ភាគ់ទិញសរសៃក្រ 346kg ថ្លៃ 2 300 ៛ ក្នុងមួយគីឡូក្រាម និងស្រូវ 250kg ថ្លៃ 650 ៛ ក្នុងមួយគីឡូក្រាម ។ តើឈ្មួញនោះនៅសល់ប្រាក់ប៉ុន្មានរៀល ?
2. កសិករម្នាក់លក់មាន់ 45kg ថ្លៃ 9 800 ៛ ក្នុងមួយគីឡូក្រាម និងទឹកកក 52kg ថ្លៃ 7 500 ៛ ក្នុងមួយគីឡូក្រាម ។ កសិករនោះយកប្រាក់ដែលលក់បានចែកឱ្យកូន 5 នាក់ស្មើៗគ្នា ។ តើកូនម្នាក់ៗទទួលបានប្រាក់ប៉ុន្មានរៀល ?
3. រឹងលើលក់គ្រីប្រភេទលេខ 1 អស់ 25kg ថ្លៃ 9 800 ៛ ក្នុងមួយគីឡូក្រាម និងគ្រីប្រភេទលេខ 2 អស់ 18kg ថ្លៃ 7 600 ៛ ក្នុងមួយគីឡូក្រាម ។ ប្រាក់ដែលលក់បានភាគ់ទិញស្បែកដើម 3 គូថ្លៃ 12 500 ៛ ក្នុង 1 គូ និងទិញទោអារ 3 សម្រាប់ថ្លៃ 38 000 ៛ ក្នុងមួយសម្រាប់ ។ តើរឹងមើរនៅសល់ប្រាក់ប៉ុន្មានរៀល ?

5

ផលធៀបនឹងភាគរយ

ផលធៀប

	<p>ការរួមផលធៀបសត្វរដ្ឋាននិងកណ្តុរ ៖</p> <p>$\frac{3}{4}$ ឬ $3:4$ ។</p> <p>$\frac{3}{4}$ ឬ $3:4$ អាចថា ចិញ្ចឹមនិងបូន ។</p>
	<p>ការរួមផលធៀបផ្លែស្វាយនិងផ្លែចេក ៖</p> <p>$\frac{5}{7}$ ឬ $5:7$ ។</p> <p>$\frac{5}{7}$ ឬ $5:7$ អាចថា ជ្រាំធៀបនិងជ្រាំពិរ ។</p>
	<p>ការរួមផលធៀបសិស្សស្រីនិងសិស្សប្រុស ៖</p> <p>$\frac{14}{17}$ ឬ $14:17$ ។</p> <p>$\frac{14}{17}$ ឬ $14:17$ អាចថា ដប់បួនធៀបនិង ដប់ប្រាំពីរ ។</p>

- ផលធៀបគឺជាការប្រៀបធៀបរវាងបរិមាណពិរ ។
- ផលធៀបអាចសរសេរបានពីរទម្រង់គឺ ទម្រង់ចុចពិរ និងទម្រង់ប្រភាគ ។

 លំហាត់

១. ចូរសរសេររូប រួចធ្វើបញ្ជីសំណួរខាងក្រោម :

- ក. ផលធៀបរវាងសត្វក្នុងវែងនិងគោ : .....
- ខ. ផលធៀបរវាងសត្វខ្នាញ់និងដំរី : .....
- គ. ផលធៀបរវាងសត្វគោនិងច្រូក : .....
- ឃ. ផលធៀបរវាងសត្វមាន់និងចាប : .....
- ង. ផលធៀបរវាងសត្វដើមព័រនិងសត្វដើមបូក : .....

២. ចូរសរសេរពាក្យអាណន៍ផលធៀបខាងក្រោម :

- ក. 16 : 31 ..... ខ. 13 : 16 .....
- គ. $\frac{45}{75}$ ..... ឃ. $\frac{85}{34}$ .....

៣. ចូរសរសេរផលធៀប

- ក. គេមានសត្វមាន់ 10 ក្បាល និងទា 15 ក្បាល ។ តើផលធៀបរវាងមាន់និងទាស្មើនឹងប៉ុន្មាន ?
- ខ. ដៅក្នុងគ្រួសារមួយមានមនុស្ស 8 នាក់ក្នុងនោះមានមនុស្សចាស់ 3 នាក់ ។ តើផលធៀបរវាងមនុស្សចាស់និងក្មេងស្មើនឹងប៉ុន្មាន ?

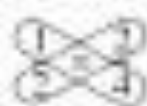
 ផលធៀបស្មើគ្នា

សុទ្ធភាគមិក ១ ដើម និងសៀវភៅ ២ ក្បាល ហើយសុទ្ធភាគមិក ២ ដើម និងសៀវភៅ ២ ក្បាល ។ តើផលធៀបម៉ែកនិងសៀវភៅរបស់សុទ្ធស្មើនឹងផលធៀបម៉ែកនិងសៀវភៅរបស់សុទ្ធរឺទេ ?

ម៉ែកនិងសៀវភៅរបស់សុទ្ធ	ម៉ែកនិងសៀវភៅរបស់សុទ្ធរ
	
<p>ផលធៀបម៉ែកនិងសៀវភៅរបស់សុទ្ធ :</p> $\frac{1}{2}$ ឬ $1 : 2$ ។	<p>ផលធៀបម៉ែកនិងសៀវភៅរបស់សុទ្ធរ :</p> $\frac{2}{4} = \frac{1}{2}$ ឬ $2 : 4 = 1 : 2$ ។

ដូចនេះ ផលធៀបម៉ែកនិងសៀវភៅរបស់សុទ្ធស្មើនឹងផលធៀបម៉ែកនិងសៀវភៅរបស់សុទ្ធរ ។ $\frac{1}{2} = \frac{2}{4}$ ឬ $1 : 2 = 2 : 4$ ។

ម្យ៉ាងទៀត យើងអាចមើលផលគុណខ្វែង :

$2 \times 2 = 4$ ផលគុណខ្វែង
 $1 \times 4 = 4$ ផលគុណខ្វែង

យើងបានផលគុណខ្វែងស្មើគ្នា $2 \times 2 = 1 \times 4 = 4$

ដូចនេះ $\frac{1}{2} = \frac{2}{4}$ ឬ $1 : 2 = 2 : 4$ ។

ផលធៀបពីរស្មើគ្នា កាលណាផលគុណខ្វែងទាំងពីរស្មើគ្នា ។

 លំហាត់

1. ចូររង់ពេញលេខក្នុង $\square$ ដើម្បីឱ្យផលធៀបស្មើគ្នា

ក. $\frac{3}{5} = \frac{\square}{15}$

ខ. $\frac{5}{6} = \frac{\square}{42}$

គ. $\frac{8}{12} = \frac{\square}{36}$

ឃ. $\frac{35}{85} = \frac{\square}{\square}$

ង. $\frac{78}{100} = \frac{\square}{\square}$

ច. $\frac{11}{33} = \frac{\square}{\square}$

ឆ. $\frac{128}{168} = \frac{\square}{\square}$

ជ. $\frac{435}{280} = \frac{\square}{\square}$

ដ. $\frac{333}{999} = \frac{\square}{\square}$ ។

2. ចូរសរសេរជាផលធៀបស្មើគ្នានៃផលធៀបដើម្បីយកៗទាំងប្រាំបួន :

ក. $5 : 15 = \square : \square$

ខ. $6 : 4 = \square : \square$

គ. $7 : 8 = \square : \square$

ឃ. $12 : 15 = \square : \square$

ង. $45 : 55 = \square : \square$

ច. $8 : 15 = \square : \square$

ឆ. $64 : 24 = \square : \square$

ជ. $20 : 16 = \square : \square$ ។

3. ចូរឆ្លើយនឹងសំណួរទាំងប្រាំបួន :

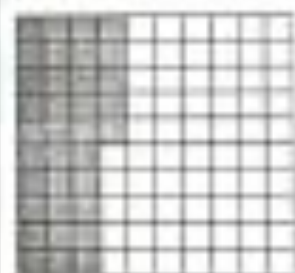
ក. តើផលធៀប $\frac{1}{2}$ និង $\frac{3}{6}$ ស្មើគ្នាដែរឬទេ ?

ខ. តើផលធៀប $\frac{1}{4}$ និង $\frac{4}{16}$ ស្មើគ្នាដែរឬទេ ?

គ. តើផលធៀប $\frac{3}{5}$ និង $\frac{15}{20}$ ស្មើគ្នាដែរឬទេ ?

ឃ. តើផលធៀប $2 : 4$ និង $6 : 20$ ស្មើគ្នាដែរឬទេ ?

ង. តើផលធៀប $2 : 4$ និង $8 : 16$ ស្មើគ្នាដែរឬទេ ?

$$\frac{35}{100} = 0.35 = 35\%$$

ចំនួនក្រឡាទាំងអស់មាន 100 ។ ក្រឡាដែលដាច់ពណ៌
មាន 35 ។ ផលធៀបចំនួនក្រឡាដាច់ពណ៌នឹងក្រឡាទាំងអស់ :
 $\frac{35}{100}$ ឬ $35 : 100$ ។

យើងអាចសរសេរផលធៀបនេះបានបីរបៀប

ប្រភេទ	ទសភាគ	ភាគរយ
$\frac{35}{100}$	0.35	35%

35% អាចជា សាមសិបប្រាំភាគរយ ។
សញ្ញា " % " អាចជាភាគរយ ។

ភាគរយគឺជាការប្រៀបធៀបវិមាណណាមួយទៅនឹងវិមាណ 100 ។

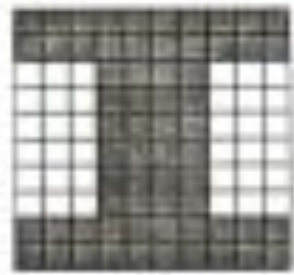
លំហាត់

1. ចូរសរសេរជាភាគរយផ្នែកដាច់ពណ៌តាមរូបខាងក្រោម :

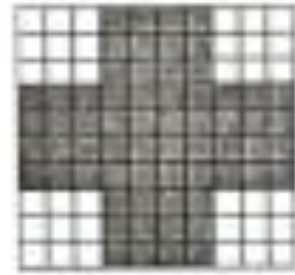
ក.

ខ.

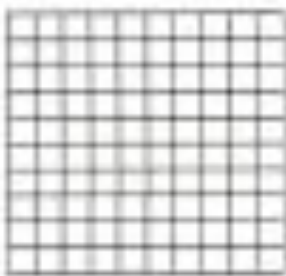

គ.

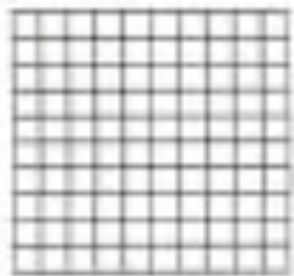
2. ចូរដាច់ពណ៌លើរូបតាមចំនួនភាគរយខាងក្រោម :

ក.

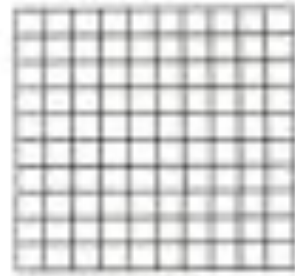
15%

ខ.

52%

គ.

45%

ការគណនាតម្លៃភាគរយនៃមួយចំនួន

សៀវភៅមួយក្បាលមាន 250 ទំព័រ ។ សុបញ្ញាណបាន 70% នៃចំនួនទំព័រសៀវភៅ ។
តើសុបញ្ញាណបានចំនួនប៉ុន្មានទំព័រ ?

$$70\% = \frac{70}{100} = 0.70$$

$$\frac{70}{100} \times 250 = \frac{17\,500}{100} = 175$$

$$\text{ឬ } 0.70 \times 250 = 175$$

ដូចនេះ សុបញ្ញាណសៀវភៅបាន 175 ទំព័រ ។

ដើម្បីរកតម្លៃភាគរយនៃមួយចំនួន យើងគ្រូបង្ហាញទៅជាចំនួនប្រភេទ
មួយចំនួនទសភាគរួចកុណានឹងមួយចំនួននោះ ។

លំហាត់

1. គណនាភាគរយនៃមួយចំនួន

ក. 9% នៃ 1 000

ខ. 15% នៃ 5 000

គ. 20% នៃ 7 500

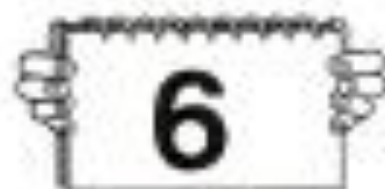
ឃ. 40% នៃ 25 000

ង. 25% នៃ 40 000

ច. 10% នៃ 450 000 ។

2. គណនាតម្លៃទំនិញក្រោយពីបញ្ចុះតម្លៃ 25%

	15 000 ៛		24 000 ៛
	120 000 ៛		225 000 ៛
	50 000 ៛		65 000 ៛

ស្ថិតិ

ការបកស្រាយចំនួនយោងតាមតារាង

តារាង : ប្រភេទផ្ទៃដីដែលសិស្សធ្លាក់ទី 5 - ៣ - ចូលចិត្តហូប

ប្រភេទផ្ទៃដី	របាប់ចំនួនដង	ចំនួនសិស្ស
ចេក	////	6
មៀន	////	8
ក្រូច	//// //	11
ស្វាយ	////	6
ទៀប	////	9

តាមតារាងខាងលើលើកអានបកស្រាយបានដូចខាងក្រោម ៖

- សិស្សចូលចិត្តហូបផ្លែចេកមានចំនួន 6 នាក់ ។
- សិស្សចូលចិត្តហូបផ្លែមៀនមានចំនួន 8 នាក់ ។
- សិស្សចូលចិត្តហូបផ្លែក្រូចមានចំនួន 11 នាក់ ។
- សិស្សចូលចិត្តហូបផ្លែស្វាយមានចំនួន 6 នាក់ ។
- សិស្សចូលចិត្តហូបផ្លែទៀបមានចំនួន 9 នាក់ ។
- សិស្សចូលចិត្តហូបផ្លែចេកមានចំនួនស្មើនឹងសិស្សចូលចិត្តហូបផ្លែស្វាយ ។
- សិស្សចូលចិត្តហូបផ្លែក្រូចមានចំនួនច្រើនជាងគេ ។

សំណាត់

ចូរបកស្រាយវិទ្ធនិយតាមតារាងខាងក្រោម :

តារាង : ស្ថិតិសិស្សពីថ្នាក់ទី ១ ដល់ថ្នាក់ទី ៥

ថ្នាក់ទី ១			ថ្នាក់ទី ២			ថ្នាក់ទី ៣			ថ្នាក់ទី ៤			ថ្នាក់ទី ៥		
ប	ស	សរុប	ប	ស	សរុប	ប	ស	សរុប	ប	ស	សរុប	ប	ស	សរុប
30	28	58	21	24	45	25	21	46	27	22	49	27	24	51

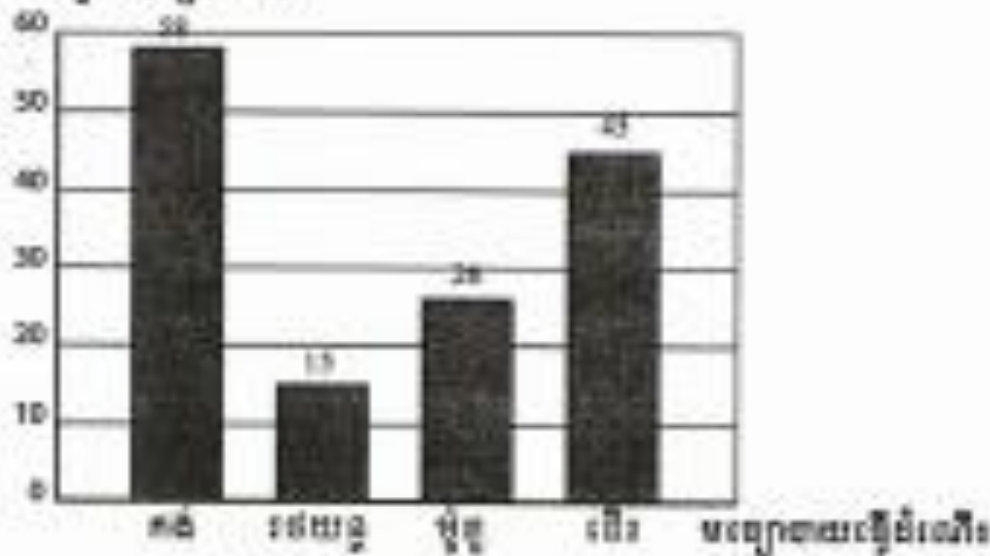
សិស្សសរុប : 249នាក់ សិស្សស្រី : 119នាក់

ការបកស្រាយវិទ្ធនិយតាមក្រាប

ក. ក្រាបសសរ

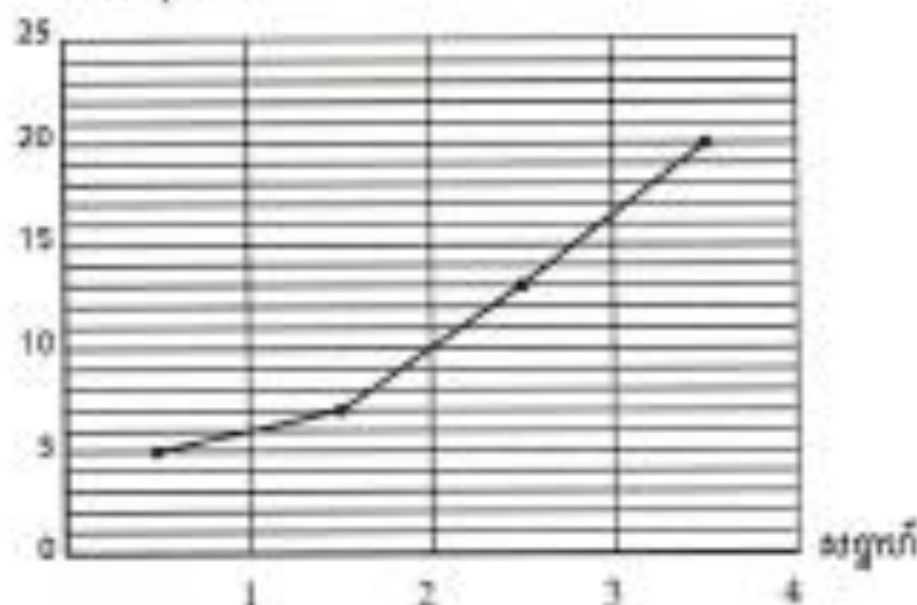
ក្រាបនេះ បង្ហាញពីមធ្យោបាយធ្វើដំណើររបស់សិស្សទៅសាលារៀន ចំនួនសិស្ស(នាក់)

- សិស្សដឹកកង់មានចំនួន 58 នាក់ ។
- សិស្សដឹករថយន្តមានចំនួន 15 នាក់ ។
- សិស្សដឹកម៉ូតូមានចំនួន 26 នាក់ ។
- សិស្សដើរមានចំនួន 45 នាក់ ។
- សិស្សដឹកដំណើរមានចំនួនច្រើនជាងគេ ។

១. ក្រាបខ្សែ

ក្រាបនេះ បង្ហាញពីការលូតលាស់របស់លូង
កម្ពស់លូង(cm.)

- ក្រោយពី 1 សប្តាហ៍លូងមានកម្ពស់ 5cm ។
- ក្រោយពី 2 សប្តាហ៍លូងមានកម្ពស់ 7cm ។
- ក្រោយពី 3 សប្តាហ៍លូងមានកម្ពស់ 13cm ។
- ក្រោយពី 4 សប្តាហ៍លូងមានកម្ពស់ 20cm ។

គ. ក្រាបផ្ចិត

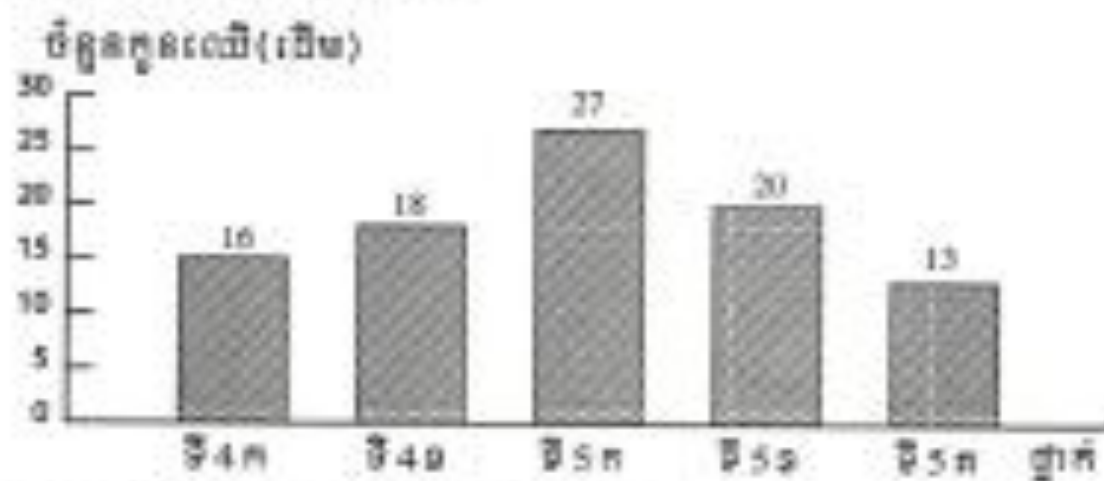
ក្រាបនេះ បង្ហាញពីផលិតផលដែលកសិករប្រមូលបាន

- ផលិតផលស្រូវប្រមូលបាន 5 500kg ។
- ផលិតផលកៅស៊ូប្រមូលបាន 3 000kg ។
- ផលិតផលល្ងប្រមូលបាន 1 500kg ។
- ផលិតផលសណ្តែកប្រមូលបាន 2 000kg ។
- ផលិតផលស្រូវប្រមូលបានច្រើនជាងគេ ។

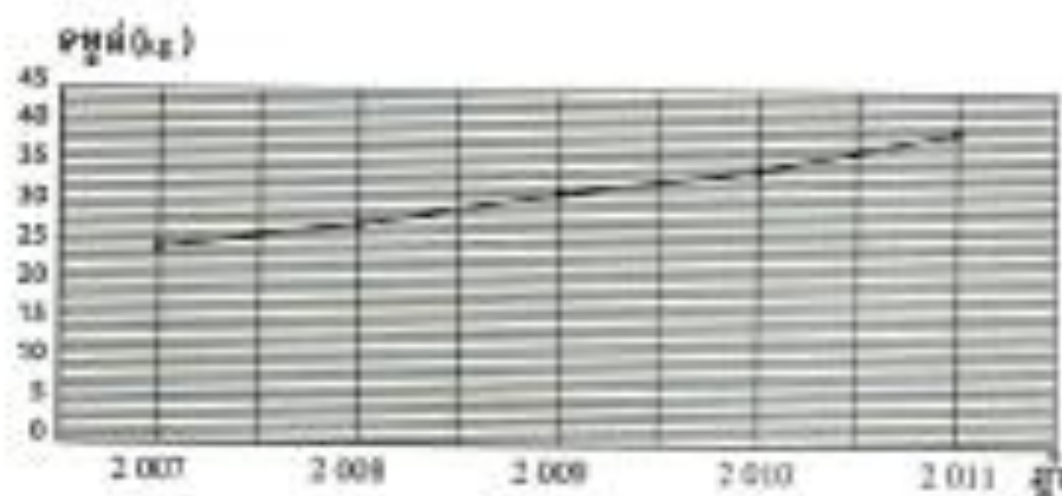

 លំហាត់

1. ចូរបកស្រាយវិធានការយកក្រុមសមរម្យខាងក្រោម :
ចំនួនកូនឈើដែលសិស្សបានដាំ

2. ចូរបកស្រាយវិធានការយកក្រុមខ្សែខាងក្រោម :
ទម្ងន់ស៊ីណាតពីឆ្នាំ 2007 ដល់ 2011

3. ចូរបកស្រាយវិធានការយកក្រុមផ្គុំខាងក្រោម :
ការចំណាយប្រចាំថ្ងៃរបស់គ្រួសារ សី

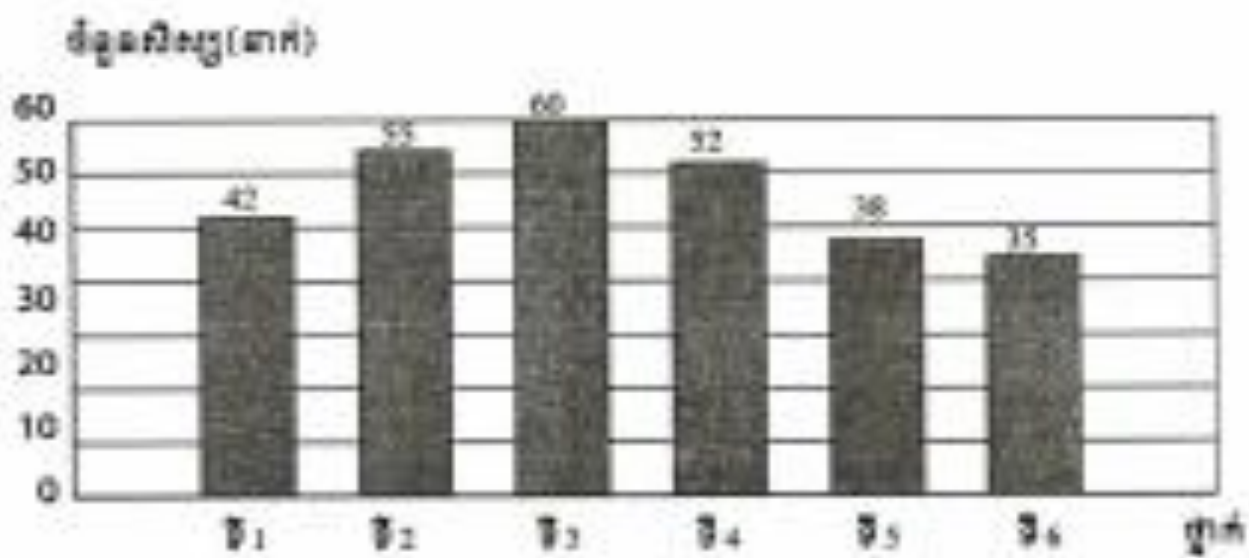
សំណង់ក្រាបសសរ

សង់ក្រាបសសរតាងចំនួនសិស្សឆ្នាំ (2010 – 2011) ក្នុងសាលារៀនមួយតាម
ទិដ្ឋភាពដូចខាងក្រោម :

ថ្នាក់	ទី 1	ទី 2	ទី 3	ទី 4	ទី 5	ទី 6
ចំនួនសិស្ស(នាក់)	42	55	60	52	38	35

សង់ក្រាបតាមជំហានដូចតទៅ

1. គូសបន្ទាត់ដេកតាងកម្រិតថ្នាក់ ។
2. គូសបន្ទាត់ឈរតាងចំនួនសិស្ស ។
3. គូសកម្ពស់សសរតាងចំនួនសិស្សតាមទិដ្ឋភាពថ្នាក់ដីមួយៗដែលឱ្យ ។
4. សរសេរចំណងជើងក្រាប ។

ក្រាបតាងចំនួនសិស្ស (ឆ្នាំ 2010-2011) ក្នុងសាលារៀនមួយ

 លំហាត់

1. ចូរសង់ក្រាបសសររបង្ហាញចំនួនដើមឈើប្លែកៗក្នុងចម្ការមួយ

ស្មោល ៨ដើម	មៀន 5ដើម	ក្រូច 10ដើម
ខ្នុរ 4ដើម	ម្លូត 6ដើម	ទឹកដោះ 2ដើម ។

2. ចូរសង់ក្រាបសសររបង្ហាញឆ្នាំកំណើតរបស់សិស្សថ្នាក់ទី 5 ក

ឆ្នាំកំណើត	1 999	2 000	2 001	2 002
ចំនួនសិស្ស (នាក់)	5	20	12	8

3. ចូរសង់ក្រាបសសររបង្ហាញទម្ងន់របស់សិស្ស

ពីតាមានទម្ងន់ 35kg	សារីមានទម្ងន់ 28kg	វ៉ារីមានទម្ងន់ 32kg
បូណាមានទម្ងន់ 30kg	សំណាងមានទម្ងន់ 25kg	សំបូរមានទម្ងន់ 41kg

4. ចូរសង់ក្រាបសសររបង្ហាញថវិកាណាអង្ករដែលល្អប្លែកៗម្នាក់លាក់ក្នុងរយៈពេល 6 ខែ ។

ខែ	ចំនួនអង្ករ (តោ)
មករា	150
កុម្ភៈ	200
មិថុនា	185
មេសា	250
ឧសភា	300
មិថុនា	235

សំណង់ក្រាបខ្សែ

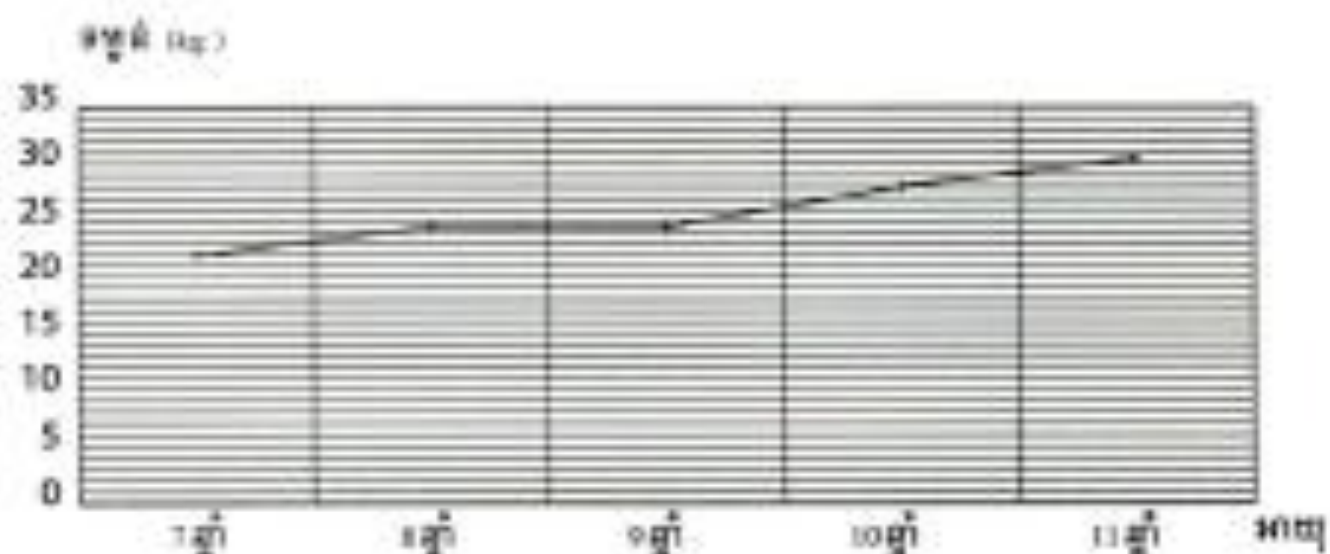
សង់ក្រាបខ្សែតាងទម្ងន់របស់សុទ្ធាពីអាយុ 7 ឆ្នាំដល់ 11 ឆ្នាំតាមទិន្នន័យដូចខាង

ក្រោម :

អាយុ (ឆ្នាំ)	7	8	9	10	11
ទម្ងន់ (kg)	22	24.5	24.5	28	30.5

សង់ក្រាបតាមជំហានដូចខាងក្រោម :

1. គូសបន្ទាត់ដេកតាងអាយុសុទ្ធា ។
2. គូសបន្ទាត់ឈរតាងទម្ងន់របស់សុទ្ធាគឺជាតិខ្សែក្រាម ។
3. ដាក់ចំណុចបង្ហាញទម្ងន់របស់សុទ្ធាតាមអាយុ ។
4. គូសភ្ជាប់ចំណុចទាំងដោង ។
5. សរសេរចំណងជើងក្រាប ។

ក្រាបតាងទម្ងន់របស់សុទ្ធាពីអាយុ 7 ឆ្នាំដល់ 11 ឆ្នាំ

 លំហាត់

1. ចូរសង់ក្រាមនៃរូបបង្ហាញកម្ពស់ទឹកខ្លះៗនៅស្ថានីយមួយ

ថ្ងៃ	កម្ពស់ទឹក	ថ្ងៃ	កម្ពស់ទឹក
ចន្ទ	250cm	ក្រហមស្បូវ	280cm
អង្គារ	280cm	សុក្រ	280cm
ពុធ	260cm	សៅរ៍	350cm

2. ចូរសង់ក្រាមនៃរូបបង្ហាញទម្ងន់ស្រុកដែលដឹកទៅក្រុង

ថ្ងៃ	ទី 1	ទី 2	ទី 3	ទី 4	ទី 5	ទី 6
ទម្ងន់	15kg	25kg	40kg	53kg	75kg	90kg

3. ចូរសង់ក្រាមនៃរូបបង្ហាញការលូតលាស់របស់ដើមពោធិ៍សាត់ចេញពីដី 6 សប្តាហ៍

សប្តាហ៍	កម្ពស់	សប្តាហ៍	កម្ពស់
ទី 1	15cm	ទី 4	42cm
ទី 2	20cm	ទី 5	60cm
ទី 3	30cm	ទី 6	85cm

4. ចូរសង់ក្រាមនៃរូបបង្ហាញពីប្រវែងផ្លូវ ៤ ខ្សែដែលគេជួសជុលបានក្នុងរយៈពេល 5 ខែ

ខែ	មករា	កុម្ភៈ	មីនា	មេសា	ឧសភា
ប្រវែងផ្លូវ (km)	49	54	61	68	73

📄 សំណង់ក្រាបខ្ចីត

សិស្សថ្នាក់ទី ៥ នៃសាលារៀនមួយមានចំនួន 120 នាក់ ។ សិស្សដែលចូលចិត្តរៀន កលិតវិទ្យាមានចំនួន 48 នាក់ស្មើនឹង 40% ។ សិស្សដែលចូលចិត្តរៀនភាសាខ្មែរមាន ចំនួន 30 នាក់ស្មើនឹង 25% ។ សិស្សដែលចូលចិត្តរៀនវិទ្យាសាស្ត្រមានចំនួន 24 នាក់ស្មើ នឹង 20% ។ សិស្សដែលចូលចិត្តរៀនសិក្សាសង្គមមានចំនួន 18 នាក់ស្មើនឹង 15% ។ ចូរ សង់ក្រាបខ្ចីតបង្ហាញពីចំណាត់ចំណូលចិត្តសិស្សរៀនមុខវិជ្ជាទាំងបួន ។

សង់ក្រាបតាមជំហានដូចតទៅ :

1. សាងរង្វង់ដោយច្រើនកណ្តាល ។
2. រករង្វាស់មុំតាងផ្នែកនៃមុខវិជ្ជាដើម្បីដាក់ចូលក្នុងរង្វង់ក្រាប :

100% របស់ក្រាបខ្ចីតមានមុំ 360°

40% មានរង្វាស់មុំ

$$\frac{40 \times 360}{100} = 144^\circ$$

25% មានរង្វាស់មុំ

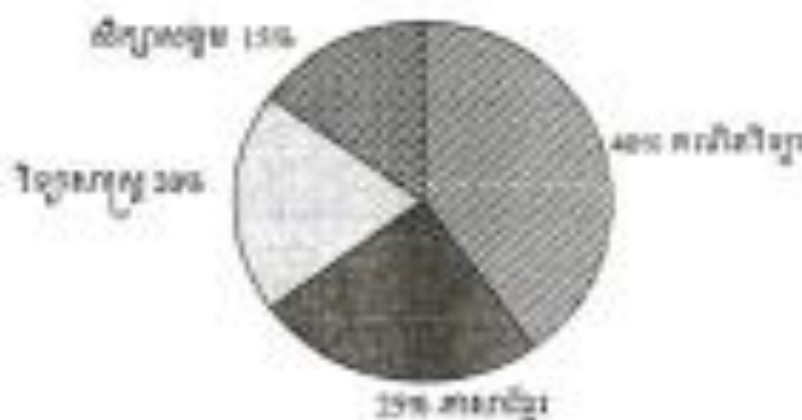
$$\frac{25 \times 360}{100} = 90^\circ$$

20% មានរង្វាស់មុំ

$$\frac{20 \times 360}{100} = 72^\circ$$

15% មានរង្វាស់មុំ

$$\frac{15 \times 360}{100} = 54^\circ$$

ចំណាត់ចំណូលចិត្តរបស់សិស្សរៀនមុខវិជ្ជា

3. សាងមុំដែលរកលើញទាងលើ ។

1. សរសេរចំណាត់រឿងក្រាបខ្ចីត ។

៤៤ ជំហាន

ចូរសង្ខេបបង្ហាញពីការវិនិច្ឆ័យខាងក្រោម :

ក	សត្វ	ចំនួន (ស្បែក)	ខ	ប្រភេទកិច្ចការ	ចំនួនអ្នកចូលចិត្ត (នាក់)
	គោ	88		បាត់ទាត់	500
	ពពែ	250		បាត់បោះ	360
	ចៀម	284		វាយសី	440
	ជ្រូក	98		ថែតង់	140

គ	កម្មវិធីស្រាវជ្រាវរបស់ខ្មែរខេត្ត	ចំនួនអ្នកចូលចិត្ត (នាក់)
	តុល្លា	12
	ភាពយន្ត	30
	កិច្ចការ	18
	ជំនាញ	20
	ផ្សព្វផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម	10

ចំនួនចម្រុះ

ការរកនិងសរសេរចំនួនចម្រុះ

នឹង $\frac{3}{5}$ ឬ $1 + \frac{3}{5}$ ដើម្បីនឹង $1\frac{3}{5}$

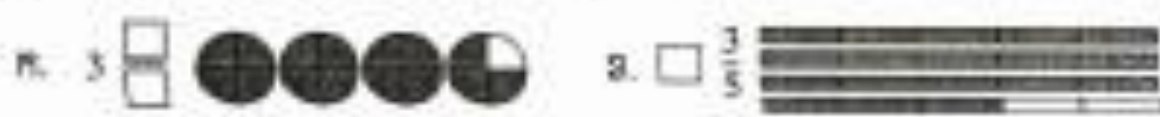

- 1 និង $\frac{3}{5}$ អាចសរសេរជា $1\frac{3}{5}$
- ចំនួន $1\frac{3}{5}$ ហៅថាចំនួនចម្រុះ
- $1\frac{3}{5}$ អាចជា មួយ បីភាគប្រាំ ។

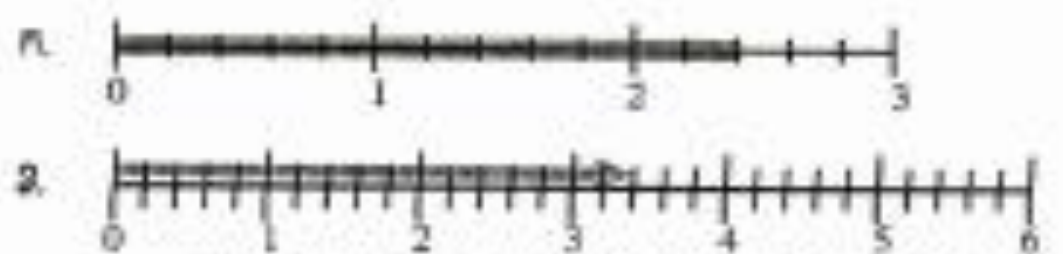
ចំនួនចម្រុះជាចំនួនដែលមានចំនួនគត់ផងនិងប្រភាគផង ។

លំហាត់

1. ចូរបំពេញលេខក្នុង តាងរូបខាងក្រោម :

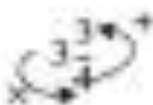

2. ចូរសរសេរជាចំនួនចម្រុះតាងរូបខាងក្រោម :

ការប្តូរចំនួនចម្រុះជាប្រភាគ

យក $3 \times 4 = 12$.

រួមយក $12 + 3 = 15$

យើងសរសេរ $\frac{15}{4}$

$$3\frac{3}{4} = 3 + \frac{3}{4} = \frac{3 \times 4}{4} + \frac{3}{4} = \frac{12 + 3}{4} = \frac{15}{4}$$

ដើម្បីប្តូរចំនួនចម្រុះជាប្រភាគត្រូវយកចំនួនគត់គុណនឹងភាគបែង រួមបូកនឹងភាគយក យើងទទួលបានភាគយកនៃប្រភាគ រីឯភាគបែងរក្សាទុកនៅដដែល ។

សំណាត់

1. ចូរដំណោះស្រាយ ពេញរូបខាងក្រោម :

<p>ក. $1\frac{1}{5} = \frac{\quad}{\quad}$</p>	<p>ខ. $1\frac{1}{4} = \frac{\quad}{\quad}$</p>
<p>គ. $2\frac{3}{8} = \frac{\quad}{\quad}$</p>	<p>ឃ. $2\frac{1}{5} = \frac{\quad}{\quad}$ ។</p>

2. ចូរប្តូរចំនួនចម្រុះជាប្រភាគ

ក. $1\frac{2}{3}$

ខ. $4\frac{3}{5}$

គ. $5\frac{1}{7}$

ឃ. $10\frac{5}{21}$

ង. $110\frac{35}{20}$

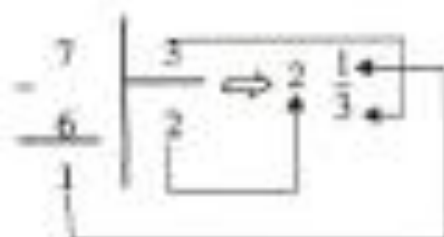
ច. $45\frac{3}{120}$ ។

 ការប្តូរប្រភាគជាចំនួនចម្រុះ

ប្តូរ $\frac{7}{3}$ ជាចំនួនចម្រុះ

យក $7 \div 3 = 2$ សំណល់ 1
 យើងសរសេរ $2\frac{1}{3}$

ដើម្បីប្តូរប្រភាគជាចំនួនចម្រុះត្រូវយកភាគយកចែកនឹងភាគបែងទទួលបានលទ្ធផលជាចំនួនគត់ រួចយកសំណល់ជាភាគយក និងភាគបែងរក្សាទុកនៅដដែល ។

 សំណួរ

1. ចូរចំពេញលេខក្នុង តាមរូបខាងក្រោម :

<p>ក.</p> <p>$\frac{16}{5} = \square \frac{\square}{\square}$</p>	<p>ខ.</p> <p>$\frac{17}{4} = \square \frac{\square}{\square} +$</p>
--	---

2. ចូរប្តូរចំនួនប្រភាគទៅជាចំនួនចម្រុះ

ក. $\frac{5}{2}$

ខ. $\frac{16}{3}$

គ. $\frac{21}{4}$

ឃ. $\frac{9}{2}$

ង. $\frac{11}{3}$

ច. $\frac{15}{4}$

ឆ. $\frac{51}{5}$

ជ. $\frac{49}{8} +$

ការប្រៀបធៀបនិងរៀបលំដាប់ចំនួនចម្រុះ

<p>ក. ប្រៀបធៀប $2\frac{3}{4}$ និង $2\frac{1}{4}$</p>		<p>ប្រៀបធៀបផ្នែកកត់នៃ $2\frac{3}{4}$ និង $2\frac{1}{4}$ $2 = 2$ ប្រៀបធៀបផ្នែកប្រភាគនៃ $2\frac{3}{4}$ និង $2\frac{1}{4}$ $\frac{3}{4} > \frac{1}{4}$ ដូចនេះ $2\frac{3}{4} > 2\frac{1}{4}$ ។</p>
<p>ខ. ប្រៀបធៀប $2\frac{3}{4}$ និង $7\frac{1}{4}$</p>		<p>ប្រូប $\frac{7}{4}$ ជាចំនួនចម្រុះ : $\frac{7}{4} = 1\frac{3}{4}$ ប្រៀបធៀបផ្នែកកត់នៃ $2\frac{3}{4}$ និង $1\frac{3}{4}$ $2 > 1$ ដូចនេះ $2\frac{3}{4} > 1\frac{3}{4}$ ។</p>

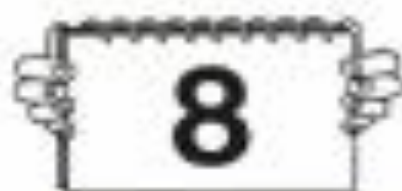
លំហាត់

- ត្រូវបំពេញក្នុង ដោយប្រើសញ្ញា $<$; $>$; $=$

ក. $2\frac{3}{4}$ $3\frac{3}{4}$ ខ. $5\frac{1}{5}$ $5\frac{1}{5}$ គ. $7\frac{1}{4}$ $5\frac{1}{2}$

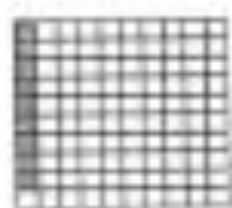
ឃ. $\frac{3}{2}$ $1\frac{1}{2}$ ង. $10\frac{5}{9}$ $15\frac{2}{15}$ ច. $\frac{2}{15}$ $3\frac{1}{2}$ ។
- ត្រូវរៀបលំដាប់នៃចំនួនចម្រុះពីតូចទៅធំ

ក. $3\frac{1}{2}$; $1\frac{2}{5}$; $4\frac{1}{3}$; $3\frac{3}{4}$; $10\frac{1}{2}$ ខ. $\frac{15}{4}$; $3\frac{1}{4}$; $\frac{36}{10}$; $7\frac{3}{5}$; $14\frac{7}{8}$ ។
- មួយសុជាតាមានដំឡើង $8\frac{3}{4}$ ។ កាត់ចុះដំឡើងមួយជា 4 ចំណិតស្មើៗគ្នា ។ តើកាត់ចុះដំឡើងទាំងអស់បានចំនួនចំណិត ?
- គេកាត់កំណាត់សំពត់លក់លើកទី១ អស់ $\frac{27}{10}$ m លើកទី 2 អស់ $\frac{45}{15}$ m និងលើកទី៣ អស់ $\frac{80}{25}$ m ។ ត្រូវរៀបលំដាប់ប្រវែងកំណាត់សំពត់ដែលគេកាត់លក់ទាំង 3 លើកពីតូចទៅធំ ។

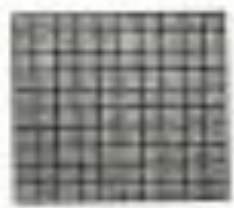

ចំនួនទសភាគ

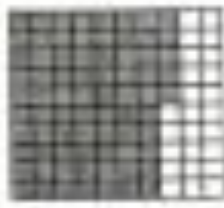
អំណាចនិងសំណេរចំនួនទសភាគ

$$\frac{9}{100} = 0.09$$

$$\frac{175}{100} = 1.75$$

- $\frac{9}{100} = 0.09$ អាចជា សូន្យបួន សូន្យប្រាំបួន ។
- $\frac{175}{100} = 1.75$ អាចជា មួយចុង ពីតសិបប្រាំ ។

លំហាត់

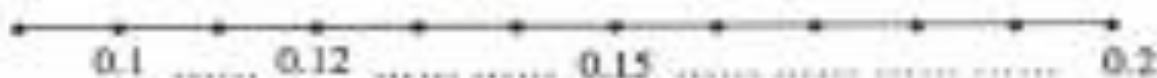
1. សរសេរជាចំនួនទសភាគតាងរូបខាងក្រោម :

2. ចូរសរសេរពាក្យអាចចំនួនទសភាគខាងក្រោម :

- ក. 0.5 អាចជា .....
- ខ. 0.25 អាចជា .....
- គ. 4.52 អាចជា .....

3. ចូរបំពេញចន្លោះនៅលើបន្ទាត់លេខខាងក្រោម :

ខ្ទង់ទីតតម្លៃលេខតាមខ្ទង់

តើតួលេខនីមួយៗនៃចំនួន
157.28 មានតម្លៃដូចម្តេច ?

ផ្នែកគត់				ចំណុច	ផ្នែកទសភាគ	
ខ្ទង់ពាន់	ខ្ទង់រយ	ខ្ទង់ដប់	ខ្ទង់រយ		ខ្ទង់ភាគដប់	ខ្ទង់ភាគរយ
	1	5	7	.	2	8

- តួលេខ 1 នៅខ្ទង់រយមានតម្លៃ $1 \times 100 = 100$
- តួលេខ 5 នៅខ្ទង់ដប់មានតម្លៃ $5 \times 10 = 50$
- តួលេខ 7 នៅខ្ទង់រយមានតម្លៃ $7 \times 1 = 7$
- តួលេខ 2 នៅខ្ទង់ភាគដប់មានតម្លៃ $2 \times \frac{1}{10} = 0.2$
- តួលេខ 8 នៅខ្ទង់ភាគរយមានតម្លៃ $8 \times \frac{1}{100} = 0.08$ ។

លំហាត់

1. ចូរប្រាប់ខ្ទង់នៃលេខដែលស្ថិតនៅក្នុងស្ថានីយ៍ក្រោម :

- ក. ខ. គ. ឃ.

2. ចូរប្រាប់តម្លៃនៃតួលេខដែលស្ថិតនៅក្នុងស្ថានីយ៍ក្រោម :

- ក. ខ. គ. ឃ.
 ង. ច. ឆ. ជ.

ការប្រៀបធៀប និង រៀបរាប់ចំនួនទសភាគ

តើចំនួនទសភាគ 2.39 និង 2.35 មួយណាធំជាង ?

ក. ប្រៀបធៀបតាមប្រភេទ	ខ. ប្រៀបធៀបតាមតម្លៃខ្ទង់										
$2.39 = \frac{239}{100}$ $2.35 = \frac{235}{100}$ $\frac{239}{100} > \frac{235}{100}$ <p>ដូចនេះ $2.39 > 2.35$ ។</p>	<table style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 5px;">2 2</td> <td style="font-size: 2em;">•</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 5px;">3 3</td> <td style="font-size: 2em;">•</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 5px;">9 5</td> </tr> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 5px;">ខ្ទង់រយរយ តម្លៃស្មើគ្នា $2 = 2$</td> <td></td> <td style="border: 1px solid black; padding: 5px;">ខ្ទង់ភាគដប់រយ តម្លៃស្មើគ្នា $3 = 3$</td> <td></td> <td style="border: 1px solid black; padding: 5px;">ខ្ទង់ភាគរយរយ $9 > 5$</td> </tr> </table> <p>ដូចនេះ $2.39 > 2.35$ ។</p>	2 2	•	3 3	•	9 5	ខ្ទង់រយរយ តម្លៃស្មើគ្នា $2 = 2$		ខ្ទង់ភាគដប់រយ តម្លៃស្មើគ្នា $3 = 3$		ខ្ទង់ភាគរយរយ $9 > 5$
2 2	•	3 3	•	9 5							
ខ្ទង់រយរយ តម្លៃស្មើគ្នា $2 = 2$		ខ្ទង់ភាគដប់រយ តម្លៃស្មើគ្នា $3 = 3$		ខ្ទង់ភាគរយរយ $9 > 5$							

លំហាត់

- ចូររៀបរាប់ចំនួនក្នុង ដោយប្រើសញ្ញា $<$; $>$; $=$

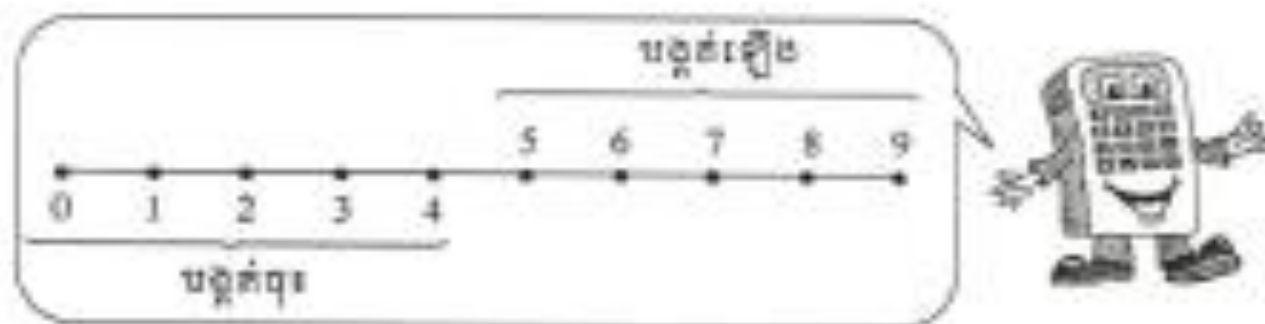
ក. 0.7 0.70 ខ. 0.17 0.27 គ. 0.98 0.87

ឃ. 1.58 1.88 ង. 15.09 15.10 ច. 68.8 67.18 ។
- ចូររៀបរាប់ចំនួនក្នុងប្រអប់ពីដូចទៅធំ និងប្រាសមកវិញ

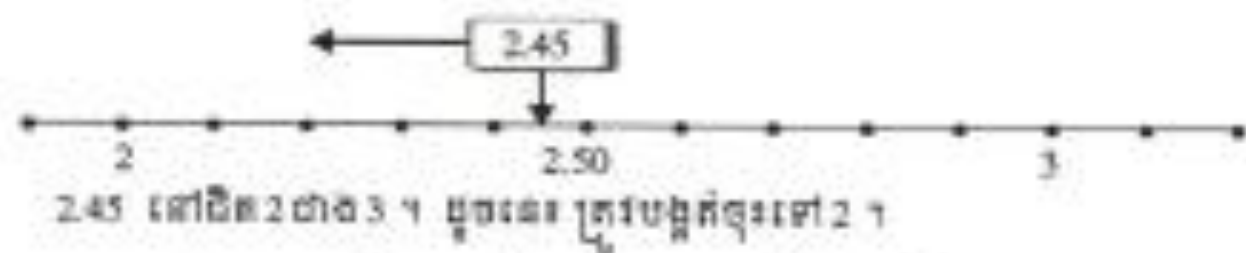
ក.

ខ.   ។

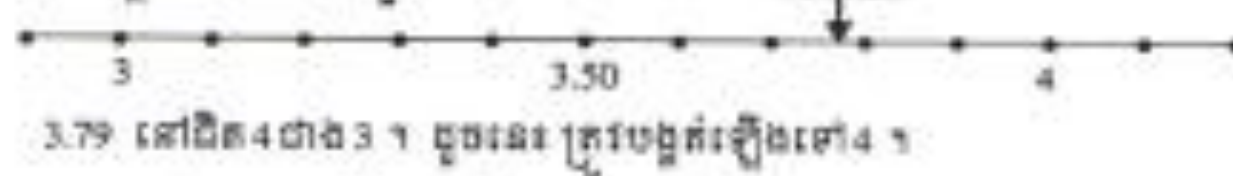
 ការបង្កប់ចំនួនទសភាពជាចំនួនគត់

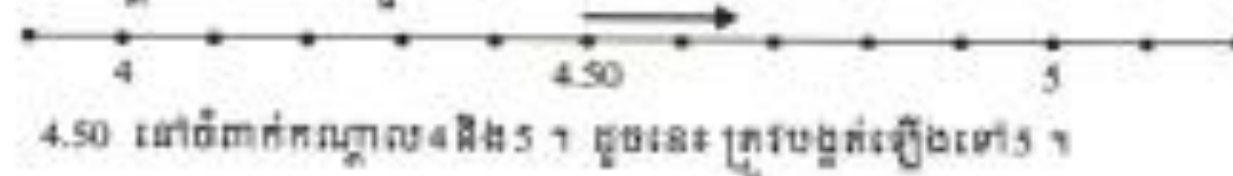
ក. បង្កប់ 2.45 ជាចំនួនគត់

ខ. បង្កប់ 3.79 ជាចំនួនគត់

គ. បង្កប់ 4.50 ជាចំនួនគត់

 លំហាត់

ចូរបង្កប់ចំនួនទសភាពខាងក្រោមឱ្យទៅជាចំនួនគត់

ក. 0.36	ខ. 7.49	គ. 63.75	ឃ. 61.50
ង. 16.08	ឆ. 24.81	ជ. 59.00	ឈ. 87.42
ឈ. 36.45	ញ. 36.55	ដ. 36.89	ច. 36.29

9

វិធីបូក វិធីដកចំនួនទសភាព

ការបូកចំនួនទសភាពតាមទម្រង់ប្រភាគ

ចុងភោជន្តរកំបិញសាច់គោ 29.29kg និងបិញត្រៀមសមុទ្រ 35.75kg ។ តើពាក់ទិញទំនិញទាំងអស់រៀបរយជាប្រភាគទសភាព ?

$$29.29 + 35.75 = \square$$

$$\begin{aligned} 29.29 + 35.75 &= \frac{2929}{100} + \frac{3575}{100} \\ &= \frac{2929 + 3575}{100} = \frac{6504}{100} = 65.04 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 29.29 &= \frac{2929}{100} \\ 35.75 &= \frac{3575}{100} \end{aligned}$$

ដូចគេ 29.29 + 35.75 = 65.04 ។

ការបូកចំនួនទសភាពនិងចំនួនទសភាព អាចបូកតាមទម្រង់ប្រភាគបាន ដោយប្តូរចំនួនទសភាពទៅជាប្រភាគទសភាព ។ ដូចបូកដូចការបូកប្រភាគដែលមានភាគបែងដូចគ្នា ។

លំហាត់

- គណនាផលបូកតាមទម្រង់ប្រភាគ

ក. 0.09 + 0.01	ខ. 0.91 + 0.50	គ. 0.37 + 0.73
ឃ. 1.04 + 5.27	ង. 45.21 + 62.32	ច. 78.40 + 56.85 ។

- ប្តូរចំនួនទសភាពទៅជាប្រភាគ

ក. $77.58 + 0.90 = \frac{7758}{\square} + \frac{690}{\square} = \square$
ខ. $5.82 + 14.95 = \frac{\square}{100} + \frac{1495}{\square} = \square$ ។

ការបូកចំនួនទសភាគតាមខ្ទង់

$$55.84 + 88.6 = \square$$

1. សរសេរចំនួនឱ្យត្រូវតាមខ្ទង់និងចំណុច
ទសភាគឱ្យគ្រប់គ្នាគឺលើចុះក្រោម

$$\begin{array}{r} + 55.84 \\ 88.6 \\ \hline \end{array}$$

2. ថែមសូន្យលើឃ្លីឱ្យមានខ្ទង់ស្មើគ្នា

$$\begin{array}{r} + 55.84 \\ 88.60 \\ \hline \end{array}$$

3. ធ្វើប្រមាណវិធីបូកធម្មតា

$$\begin{array}{r} 11 \\ + 55.84 \\ 88.60 \\ \hline 144.44 \end{array}$$

ដូចនេះ $55.84 + 88.6 = 144.44$ ។

ដើម្បីបូកចំនួនទសភាគនិងចំនួនទសភាគត្រូវអនុវត្តតាមជំហានខាងក្រោម :

1. សរសេរចំនួនឱ្យត្រូវតាមខ្ទង់និងចំណុចទសភាគឱ្យគ្រប់គ្នាគឺលើចុះក្រោម ។
2. ថែមសូន្យនៅខ្ទង់ទំនេរដើម្បីឱ្យចំនួនមានចំនួនខ្ទង់ស្មើគ្នា ។
3. ធ្វើប្រមាណវិធីបូកតាមធម្មតា រួចត្រូវចាំថាដាក់ចំណុចទសភាគនៅចន្លើយ ។

១. មុខងារណាមួយ

ក. $0.50 + 0.20$

ខ. $0.50 + 0.50$

គ. $0.75 + 0.75$

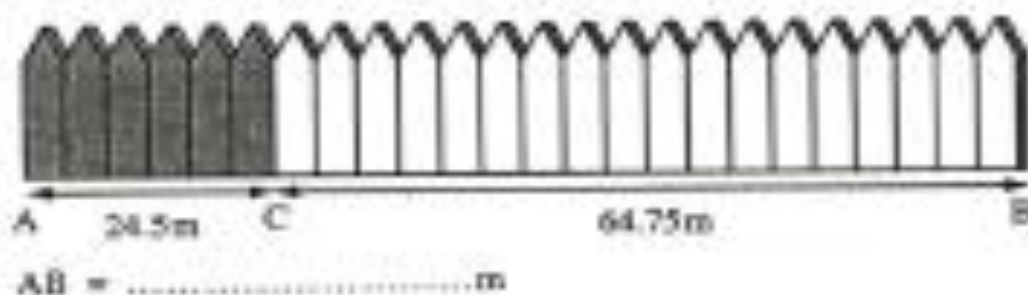
ឃ. $0.25 + 0.75$

ង. $0.25 + 0.25$

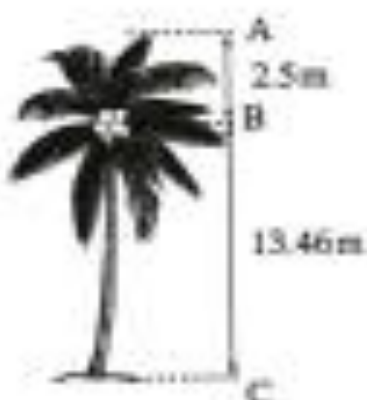
ច. $1.35 + 9.65$ ។

២. គណនា AB

៧.

៨.

៣. គណនាផលបូក

$$\begin{array}{r} \text{ក. } 0.56 \\ + 0.06 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ខ. } 0.51 \\ + 0.1 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{គ. } 0.8 \\ + 0.04 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ឃ. } 72.10 \\ + 1.2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ង. } 6.78 \\ + 8.42 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ច. } 8.65 \\ + 5.20 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ឆ. } 12.52 \\ + 6.57 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ជ. } 41.34 \\ + 11.20 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ក.} \quad 6.78 \\ + \quad 8.42 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ខ.} \quad 8.65 \\ + \quad 5.20 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{គ.} \quad 12.52 \\ + \quad 6.57 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ឃ.} \quad 41.34 \\ + \quad 11.20 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ង.} \quad 19.46 \\ + \quad 8.62 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ច.} \quad 61.46 \\ + \quad 50.26 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ដ.} \quad 46.89 \\ + \quad 40.89 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ឆ.} \quad 231.99 \\ + \quad 11.63 \\ \hline \end{array}$$

4. ចូរធ្វើប្រមាណវិធីបូក

ក. $16.78 + 24.05 + 120.91$	ង. $967.76 + 18.09 + 205.9$
ខ. $26.12 + 45.10 + 78.50$	ឃ. $53.45 + 96.12 + 75.25$
គ. $45.7 + 10.25 + 8.6$	ឆ. $102.5 + 18.42 + 6.8$
ឃ. $153.12 + 95$	ដ. $248 + 29.45$ ។

ចំណោម

1. មីងស្កូនសារប្រឡូវពីរក្នុងមួយ ។ ក្នុងមួយមួយ ភាគសាមអស់ប្រឡូវក្នុងមួយ 9.25kg និង ក្នុងមួយមួយ ភាគសាមអស់ប្រឡូវក្នុងមួយសក្ការមួយមួយ 2.50kg ។ តើភាគសាមអស់ប្រឡូវក្នុងមួយមួយគ្រាប់ស្ករក្នុងមួយក្នុងមួយ ទាំងពីរ ?
2. រោងអគ្គិសនីម្នាក់ទិញខ្សែភ្លើងមួយដុំយកមកប្រើលើកមួយមួយមួយ 132.75m និងលើកទីពីរអស់ 18m លើសលើកមួយមួយ ។ តើភាគប្រើខ្សែភ្លើងទាំងពីរលើកអស់មួយមួយមួយ ?

ការប៉ាន់ស្មានផលបូកចំនួនទសភាគ

សិស្សថ្នាក់ទី ១ គ ដាំស្ពៃបាន ៥.៧៥kg ថ្នាក់ទី ១ ឡ ដាំបាន ៦.២៥kg ថ្នាក់ទី ១ គ ដាំបាន ៤.៨០kg និងថ្នាក់ទី ១ ឃ ដាំបាន ៥.៦០kg ។ តើស្ពៃដែលសិស្សថ្នាក់ទី ១ ដាំបាន ប្រហែលជុំគ្នាបានចំនួនប៉ុន្មាន ?

$$5.75 + 6.25 + 4.80 + 5.60 = \square$$

យើងបាន

$$5.75 + 6.25 + 4.80 + 5.60 = 23$$

សញ្ញា “ ≈ ” អាចជា ប្រហែល ។
= 23 អាចជា ប្រហែល 23 ។

ដូចនេះ សិស្សថ្នាក់ទី ១ ដាំស្ពៃបានប្រហែល 23kg ។

ដើម្បីប៉ាន់ស្មានផលបូកចំនួនទសភាគ យើងត្រូវបង្កប់ចំនួនទសភាគឱ្យទៅជា ចំនួនគត់ រួចធ្វើប្រមាណវិធីបូក ។

លំហាត់

ចូរប៉ាន់ស្មានផលបូកចំនួនទសភាគ

ក. $4.76 + 3.26$

ខ. $16.08 + 7.16$

គ. $35.49 + 6.75$

ឃ. $70.70 + 101.90$

ង. $63.46 + 15.92 + 1.05$

ច. $150.01 + 3.56 + 20.75$

ឆ. $6.74 + 9.02 + 0.95$

ជ. $16.38 + 7.43 + 9.78$ ។

ការប្រើម៉ាស៊ីនគិតលេខដើម្បីគណនាផលបូកចំនួនទសភាគ

ណារីលក់កំណាត់សំពត់រោងក្រី ១ អស់ 5.75 ដុល្លារ និងរោងក្រី ២ អស់ 11.09 ដុល្លារ ។ តើ តារាងលក់កំណាត់សំពត់ទាំងពីររោងក្រីអស់ប៉ុន្មានដុល្លារដែរ ?

$$5.75 + 11.09 = \square$$

ដំបូងចុច **ON/C**

បន្ទាប់មកចុច

5	.	7	5	+	
1	1	.	0	9	=

នៅលើកញ្ចក់ម៉ាស៊ីនគិតលេខបង្ហាញលេខ 16.84 គឺជាផលបូកនៃ

$$5.75 + 11.09 = 16.84 \text{ ។}$$

ដូចនេះណារីលក់កំណាត់សំពត់ទាំងពីររោងក្រីអស់ 16.84 ដុល្លារ ។

លំហាត់

1. គណនាផលបូកដោយប្រើម៉ាស៊ីនគិតលេខ

ក. $0.27 + 0.05$

ខ. $0.99 + 0.80$

គ. $9.97 + 5.50$

ឃ. $6.29 + 9.99$

ង. $16.07 + 3.75$

ច. $79.79 + 0.90$ ។

2. ចូរចំពេញផលបូកក្នុង

ក. $5.04 + 16.82 = \square$

ខ. $16.07 + 14.13 = \square$

គ. $78.96 + 60.43 = \square$

ឃ. $123.09 + 70.79 = \square$

ង. $105.85 + 93.88 = \square$

ច. $1999.09 + 91.11 = \square$ ។

 ចំណោម

1. វិសាលលក់ទឹកគ្រីលើកទី 1 អស់ 27.75ℓ និងលើកទី 2 អស់ 30.24ℓ ។ តើវិសាលលក់ទឹកគ្រីទាំងពីរលើកអស់ប៉ុន្មានលីត្រ ?
2. ជាងសំណង់ម្នាក់រៀបរបបឥដ្ឋលើកទី 1 បានប្រវែង 29.25m និងលើកទី 2 បានលើសលើកទី 1 ប្រវែង 7.50m ។ តើទាំងពីរលើកជាងនោះរៀបរបបបានប្រវែងប៉ុន្មានម៉ែត្រ ?
3. តូម៉ាឡើស្ត្រូវដំណើរបាន 345.75kg និងស្ត្រូវឡាយបាន 200.90kg លើសស្រូវដំណើរ ។ តើតូម៉ាឡើស្ត្រូវបានទាំងអស់ប៉ុន្មានគីឡូក្រាម ?
4. ម្តាយវតីទិញបង្កា 5.75kg ទឹក 2.50kg និងក្រាមរស 3.25kg លើសមីក ។ តើម្តាយវតីទិញម្ហូបសម្រាប់ទាំងអស់ប៉ុន្មានគីឡូក្រាម ?
5. ពីខេត្តពោធិ៍សាត់ទៅព្រៃសណ្តែកមានប្រវែង 5.9km ។ ពីព្រៃសណ្តែកទៅកំរង់ជ្រៃមានប្រវែង 12.2km ហើយពីកំរង់ជ្រៃទៅទន្លាប់មានប្រវែង 16km និងពីទន្លាប់ទៅត្រាំប្រទល់ប្រទេសវៀតណាមមានប្រវែង 5.5km ។ តើពីខេត្តពោធិ៍សាត់ទៅត្រាំប្រទល់ប្រទេសវៀតណាមមានប្រវែងប៉ុន្មានគីឡូម៉ែត្រ ?
6. រថយន្តមួយម៉ាកអង្ករ 400kg បន្លែ 275.75kg ស្ករឆ្មោត 350.50kg និងដំបិលអ៊ីយ៉ុង 177.25kg ។ តើរថយន្តនោះផ្ទុកបានទម្ងន់ប៉ុន្មានគីឡូក្រាម ?
7. ម្តាយសុខាលក់មច្ឆុតអស់ 30.50kg ។ មច្ឆុតដែលនៅសល់មិនទាន់លក់មាន 79.80kg ។ តើមច្ឆុតដែលម្តាយសុខាមានទាំងអស់ប៉ុន្មានគីឡូក្រាម ?
8. តូសៅលើកភ្លឺស្រែថ្ងៃទី 1 បានប្រវែង 10.25m និងថ្ងៃទី 2 បាន 7.75m លើសថ្ងៃទី 1 ។ តើប្រវែងភ្លឺស្រែដែលភាគលើកទាំងពីរថ្ងៃបានប្រវែងប៉ុន្មានម៉ែត្រ ?
9. មីងសុខបណ្តុះសណ្តែកបាន 3 ថង់ ។ ថង់ទី 1 មានទម្ងន់ 12.75kg ថង់ទី 2 ធ្ងន់ជាងថង់ទីមួយ 5.50kg និងថង់ទី 3 ធ្ងន់ជាងថង់ទីមួយ 9.85kg ។ តើទម្ងន់សណ្តែកទាំងបីថង់ ។

ការដកចំនួនទសភាគតាមទម្រង់ប្រភាគ

រថយន្តមួយមុនពេលចេញដំណើរមានប្រេង 50.75 ។ ព្រួយពីថ្លៃបរបានមួយ រយៈពេលនៅសល់ 5.89 ។ តើរថយន្តដោរស៊ីប្រេងអស់ប៉ុន្មាន ?

$$50.75 - 5.89 = \square$$

$$50.75 - 5.89 = \frac{5\ 075}{100} - \frac{589}{100}$$

$$= \frac{5\ 075 - 589}{100} = \frac{4\ 486}{100} = 44.86$$

យើងបាន $50.75 - 5.89 = 44.86$

ដូចនេះ រថយន្តដោរស៊ីប្រេងអស់ 44.86 ។

$$\begin{array}{r} 50.75 = \frac{5\ 075}{100} \\ 5.89 = \frac{589}{100} \end{array}$$

ការដកចំនួនទសភាគនិងចំនួនទសភាគអាចដកតាមទម្រង់ប្រភាគបាន ដោយ ប្តូរចំនួនទសភាគទៅជាប្រភាគទសភាគ ។ រួចដកដូចការដកប្រភាគដែលមានភាគ ចែងដូចគ្នា ។

សំបាត់

1. គណនាផលដកតាមទម្រង់ប្រភាគ

K. $0.75 - 0.25$

G. $16.07 - 6.94$

R. $87.69 - 59.26$

W. $161.25 - 97.75$

S. $106.07 - 85.85$

D. $756.4 - 195.45$ ។

2. ចូរបំពេញលេខក្នុង

R. $56.34 - 24.35 = \frac{5634}{\square} - \frac{2435}{\square} = \square$

S. $452.30 - 56.72 = \frac{\square}{100} - \frac{5672}{\square} = \square$ ។

ការដកចំនួនទសភាគតាមខ្ទង់

រឺតិមានអង្ករ ៨៧.៨kg ។ ដាច់លក់អស់ ៦៩.៥៧kg ។ តើនៅសល់អង្ករចំនួន
ទៀត ?

$$87.8 - 69.57 = \square$$

<p>1. សរសេរចំនួនឱ្យត្រូវតាមខ្ទង់ និងចំណុច ទសភាគឱ្យត្រូវគ្នាពីលើចុះក្រោម</p>	$\begin{array}{r} 87.8 \\ - 69.57 \\ \hline \end{array}$
<p>2. ថែមសូន្យលើម្យ៉ាងឱ្យមានខ្ទង់ស្មើគ្នា</p>	$\begin{array}{r} 87.80 \\ - 69.57 \\ \hline \end{array}$
<p>3. ធ្វើប្រមាណវិធីដកធម្មតា</p>	$\begin{array}{r} 7\ 17\ 7\ 10 \\ - \quad 69.57 \\ \hline 18.23 \end{array}$

យើងបាន $87.8 - 69.57 = 18.23$

ដូចនេះ រឺតិមានសល់អង្ករ ១៨.២៣kg ។

ដើម្បីដកចំនួនទសភាគនិងចំនួនទសភាគត្រូវអនុវត្តតាមជំហានខាងក្រោម :

1. សរសេរចំនួនឱ្យត្រូវតាមខ្ទង់ និងចំណុចទសភាគឱ្យត្រូវគ្នាពីលើចុះក្រោម ។
2. ថែមសូន្យនៅខ្ទង់ទំនេរលើម្យ៉ាងឱ្យចំនួនមានចំនួនខ្ទង់ស្មើគ្នា ។
3. ធ្វើប្រមាណវិធីដកតាមធម្មតា រួចត្រូវចាំថាដាក់ចំណុចទសភាគនៅចម្លើយ ។

សំណួរ

1. មុយាគណនា

A. $0.75 - 0.50$

B. $1.50 - 0.50$

C. $1.50 - 1$

D. $0.75 - 0.25$

E. $2.25 - 0.25$

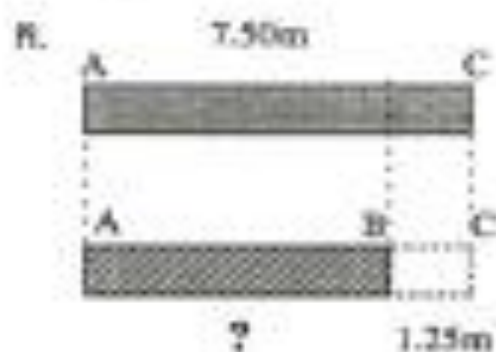
F. $2.25 - 2$

G. $0.50 - 0.25$

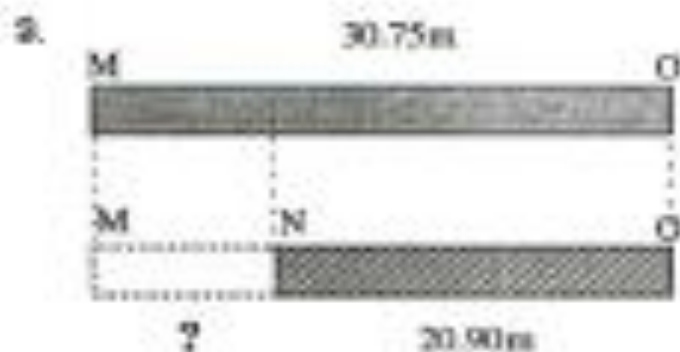
H. $3.75 - 1.75$

I. $1.75 - 1$

2. គណនាប្រវែង

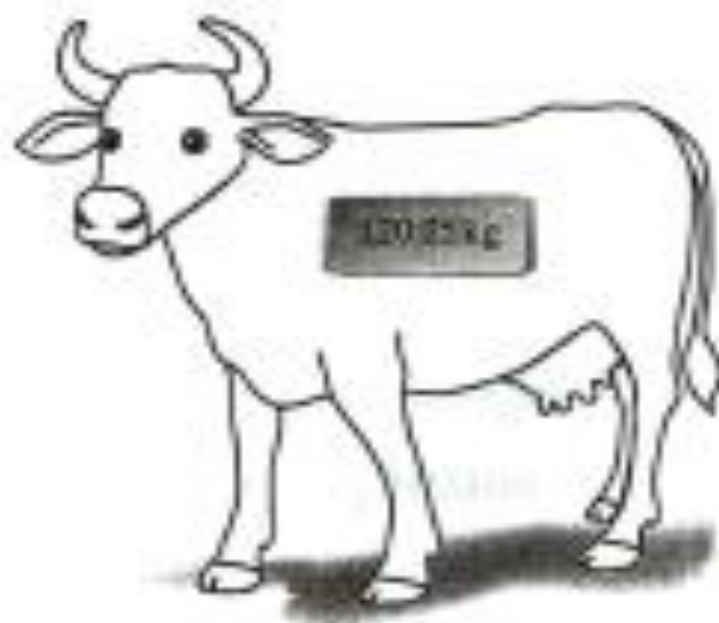

AB = ...m

MN = ...m

3. គណនាទម្ងន់

ទម្ងន់ពោទាំងពីរទុនគ្នា ..... គីឡូក្រាម ។

4. គណនាផលបូក

$$\begin{array}{r} \text{ក.} \quad 45.34 \\ - \quad 8.42 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ខ.} \quad 96.93 \\ - \quad 74.05 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{គ.} \quad 84.56 \\ - \quad 50.97 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ឃ.} \quad 82.24 \\ - \quad 56.75 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ង.} \quad 177.01 \\ - \quad 109.91 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ច.} \quad 604.41 \\ - \quad 517.39 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ឆ.} \quad 102.45 \\ - \quad 94.67 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ជ.} \quad 523.12 \\ - \quad 236.70 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ដ.} \quad 457.04 \\ - \quad 24.36 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ឈ.} \quad 402.6 \\ - \quad 5.65 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ណ.} \quad 791.5 \\ - \quad 245.82 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ត.} \quad 241.63 \\ - \quad 96.8 \\ \hline \end{array}$$

៦. $998.06 - 75.12$

៧. $624.71 - 125.09$

៨. $876.53 - 562.08$

៩. $285.91 - 240.9$

១០. $737.12 - 57.81$

១១. $951.47 - 41.03$

5. ចូរបំពេញលេខគ្មាន

$$\begin{array}{r} \text{ក.} \quad 167.\square5 \\ - \quad 26.60 \\ \hline 1\square1.15 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ខ.} \quad 20\square.94 \\ - \quad 99.\square7 \\ \hline 108.8\square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{គ.} \quad \square16.\square5 \\ - \quad 54.97 \\ \hline 261.0\square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ឃ.} \quad 525.94 \\ - \quad \square4.8\square \\ \hline 50\square.12 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ង.} \quad 825.72 \\ - \quad \square\square.\square\square \\ \hline 765.45 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ច.} \quad 710.51 \\ - \quad \square\square.8\square \\ \hline 660.68 \end{array}$$

ការប៉ាន់ស្មានផលដកចំនួនទសភាគ

ផល្លាយកប្រហុក 75.75kg ទៅលក់ ។ ខាងនៅសល់ប្រហុក 63.29kg ។ តើជាង
លក់ប្រហុកបានប្រហែលប៉ុន្មានគីឡូក្រាម ?

$$\begin{array}{r}
 75.75 \\
 - 63.29 \\
 \hline
 \end{array}
 \Rightarrow
 \begin{array}{r}
 76 \\
 - 63 \\
 \hline
 13
 \end{array}$$

យើងបាន $75.75 - 63.29 = 13$

ដូចនេះ ផល្លាយក់ប្រហុកបានប្រហែល 13kg ។

ដើម្បីប៉ាន់ស្មានផលដកចំនួនទសភាគ យើងត្រូវបង្កប់ចំនួនទសភាគឱ្យទៅជា
ចំនួនគត់ រួចធ្វើប្រមាណវិធីដក ។

ជំហាន

ចូរប៉ាន់ស្មានផលដកចំនួនទសភាគ

ក. $426.13 - 362.49$

ខ. $936.29 - 708.75$

គ. $736.78 - 560.90$

ឃ. $673.49 - 541.59$

ង. $876.59 - 677.94$

ច. $647.70 - 359.84$

ឆ. $785.64 - 626.34$

ជ. $999.9 - 879.75$ ។

ការប្រើម៉ាស៊ីនគិតលេខដើម្បីគណនាផលដកចំនួនទសភាព

កុំអមួយមានប្រេង 74.09៛ គេយកប្រេងទេរទៅប្រើអស់មួយចំនួន ។ តើគេប្រើអស់ប្រេងប៉ុន្មាន បើប្រេងនៅសល់ក្នុងកុង 0.75៛ ទៀត ?

$$74.09 - 0.75 = \square$$

ដំបូងចុច **ON/C**

បន្ទាប់មកចុច

នៅលើកញ្ចក់ម៉ាស៊ីនគិតលេខបន្ទាញលេខ 73.34 គឺជាផលដក

$$74.09 - 0.75 = 73.34$$

ដូចនេះ គេប្រើប្រេងអស់ 73.34៛ ។

លំហាត់

1. គណនាផលដកដោយប្រើម៉ាស៊ីនគិតលេខ

ក. $0.87 - 0.65$

ខ. $0.9 - 0.65$

គ. $95.87 - 3.37$

ឃ. $635.65 - 9.99$

ង. $70.07 - 69.51$

ច. $89.12 - 52.30$ ។

2. ចូរបំពេញផលដកក្នុង

ក. $34.10 - 20.32 =$

ខ. $88.96 - 40.83 =$

គ. $285.85 - 153.82 =$ ។

ចំណោទ

1. បាត់ណាមមានកំណាត់សំរាប់មួយដាច់ប្រវែង $70.25m$ ។ តាងលក់អស់ $64.75m$ ។ តើតាងនៅសល់កំណាត់សំរាប់ប៉ុន្មានម៉ែត្រ ?
2. កូរ៉េធ្វើគ្រីឡែតបាន $94.75kg$ ។ តើគាត់លក់ទៅវិញអស់ប៉ុន្មានគីឡូក្រាម ? បើគ្រីឡែតនៅសល់ $5.90kg$ ទៀត ។
3. ក្រុមហ៊ុនមួយលើកការសាងសង់ផ្លូវមួយឈ្មោះប្រវែង $124.75km$ ។ គេធ្វើបាន $99.99km$ ។ តើនៅសល់ប៉ុន្មានគីឡូម៉ែត្រទៀតត្រូវធ្វើបន្ត ?
4. កម្មករសំណង់មួយក្រុមសង់របងប្រវែង $240.34m$ ។ គេធ្វើលើកទី 1 បានប្រវែង $75.75m$ លើកទី 2 បានប្រវែង $100.90m$ ។ តើនៅសល់ប៉ុន្មានម៉ែត្រទៀតត្រូវធ្វើបន្ត ?
5. ស្កកមាត់កម្ពស់ $1.33m$ សៅមាត់កម្ពស់ $0.24m$ ខ្ពស់ជាងស្កក ។ ប៉ុន្តែទាបជាងប្រក $0.11m$ ។ រកកម្ពស់របស់សៅ និងប្រក ។
6. គេយកផ្លែទុរទទេ $750.75kg$ មកលក់ ។ គេលក់អស់ $609.9kg$ ។ តើគេនៅសល់ផ្លែទុរទទេប៉ុន្មានគីឡូក្រាមទៀតដែលមិនទាន់លក់ ?
7. គេកន្សៃភ្លើងពីរកន្លែងអស់ $27.75m$ និង $40.50m$ ។ តើនៅសល់ភ្លើងប៉ុន្មានម៉ែត្រទៀត បើគេយកភ្លើងមួយជុំវិញប្រវែង $100m$ មកប្រើ ។
8. ភីក្លីពេញទៅក្រុងព្រះសីហនុមានប្រវែងផ្លូវ $226km$ ។ រថយន្តមួយបរិក្ខិតពេញសល់ពេល $95.74km$ ហើយភីក្លីពេញសល់ផ្លូវចំបែកស្រែអំបិល $46.25km$ ។ តើរថយន្តនោះត្រូវបរិក្ខិតប៉ុន្មានគីឡូម៉ែត្រទៀត ទើបដល់ក្រុងព្រះសីហនុ ?
9. កូបុត្រលក់កូនលើកទីមួយអស់ $30.25kg$ លើកទីពីរអស់ $149.75kg$ និងលើកទីបីអស់ $200.75kg$ ។ តើគាត់នៅសល់កូនប៉ុន្មានគីឡូក្រាមទៀត បើគាត់យកកូន $500kg$ មកលក់ ។

10

វិធីគុណចំនួនទសភាព

ការគុណចំនួនទសភាពដឹងចំនួនគត់

រកយកដុំឥដ្ឋ ១២ដុំមកតម្រៀបបន្តគ្នា។ ឥដ្ឋមួយដុំមានប្រវែង ០,១៨m ។ តើវាជារៀបបានប្រវែងប៉ុន្មានម៉ែត្រ ?

$$0.18m \times 12 = \boxed{\quad} m$$

0.18m

0.18
× 12

36
+ 18

2.16

មានផ្នែកទសភាព ២ខ្ទង់

ដាក់ចំណុចទសភាពនៅ
ផលគុណ ២ខ្ទង់ ។

$0.18 \times 12 = \frac{18}{100} \times 12$
 $= \frac{18 \times 12}{100}$
 $= 2.16$

យើងបាន $0.18 \times 12 = 2.16$ ។
 ដូចនេះ រក្សារៀបឥដ្ឋបានប្រវែង 2.16m ។

លំហាត់

ចូរគណនា

ក. 0.3
× 7

ខ. 0.55
× 79

គ. 3.07
× 35

ឃ. 4.25
× 374

ង. 37×0.49

ប. 31.75×891

ឆ. 26.25×2011

ជ. 4760×10.09

ដ. 1979×13.78

ឈ. 16.07×3349 ។

ការគុណចំនួនទសភាគដឹងចំនួនទសភាគ

$$12.7 \times 9.5 = \square$$

$$\begin{array}{r}
 12.7 \\
 \times 9.5 \\
 \hline
 635 \\
 1143 \\
 \hline
 120.65
 \end{array}$$

ហាងផ្ទៃកទសភាគ ខ្ទង់

ហាងផ្ទៃកទសភាគ ខ្ទង់

ដាក់ចំណុចទសភាគនៅ
ផលគុណ 2 ខ្ទង់ ដែរ ។

$$\begin{aligned}
 12.7 \times 9.5 &= \frac{127}{10} \times \frac{95}{10} \\
 &= \frac{12065}{100} \\
 &= 120.65
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ $12.7 \times 9.5 = 120.65$ ។

សំណាត់

1. គណនា

ក.
$$\begin{array}{r} 31.7 \\ \times 0.5 \\ \hline \end{array}$$

ខ.
$$\begin{array}{r} 4.5 \\ \times 1.7 \\ \hline \end{array}$$

គ.
$$\begin{array}{r} 15.6 \\ \times 3.7 \\ \hline \end{array}$$

ឃ.
$$\begin{array}{r} 24.8 \\ \times 12.9 \\ \hline \end{array}$$

ង.
$$\begin{array}{r} 24.6 \\ \times 55.8 \\ \hline \end{array}$$

ច.
$$\begin{array}{r} 17.3 \\ \times 24.6 \\ \hline \end{array}$$

ឆ.
$$\begin{array}{r} 89.4 \\ \times 63.8 \\ \hline \end{array}$$

ជ.
$$\begin{array}{r} 87.9 \\ \times 76.3 \\ \hline \end{array}$$

2. ចូរបំពេញលេខក្នុង $\square$ ទាំងក្រោម :

ក. $13.5 \times 15 = \frac{\square}{\square} \times 35 = \square$

ខ. $56.8 \times 3.5 = \frac{\square}{\square} \times \frac{\square}{\square} = \square$

គ. $34.7 \times 105.8 = \frac{\square}{\square} \times \frac{\square}{\square} = \square$

ឃ. $64.75 \times 150 = \frac{\square}{\square} \times 150 = \square$

ង. $16.78 \times 16.2 = \frac{\square}{\square} \times \frac{\square}{\square} = \square$

ច. $126.6 \times 79.8 = \frac{\square}{\square} \times \frac{\square}{\square} = \square$

3. ចូរដាក់ចំណុចទៅលើផលគុណខាងក្រោម :

ក. $0.6 \times 0.8 = 0.48$

ខ. $1.3 \times 0.5 = 0.65$

គ. $1.15 \times 0.5 = 0.575$

ឃ. $2.24 \times 1.17 = 2.6208$ ។

4. ចូររកផលគុណតាមជួរដេក និង ជួរឈរ :

ក.

2.3	0.8	?
7.4	5.9	?
?	?	?

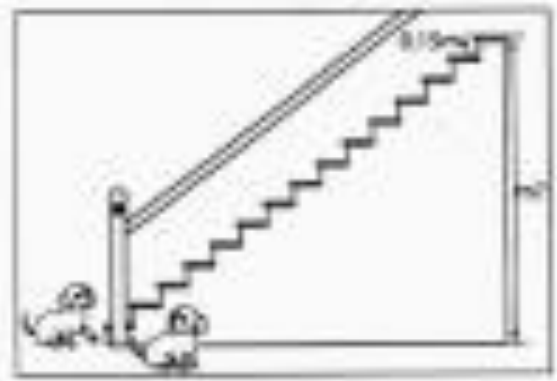
ខ.

4.72	3.90	?
2.5	7.24	?
?	?	?

 ចំណេញ

1. ធុរទឹកបរិសុទ្ធមួយដបមានចំណុះ 0.75ℓ ។ តើអបទឹកបរិសុទ្ធ 12 ដបមានចំណុះប៉ុន្មានលីត្រ?

2. ជណ្តើរជួររបស់និកាមាន 15 កាំ ។ កាំជណ្តើរនីមួយៗមានកម្ពស់ 0.15m ។ តើជណ្តើរជួររបស់និកាមានកម្ពស់ប៉ុន្មានម៉ែត្រ?

3. គេប្រកាសថា ដួងកង្កែបមួយមានស្វាយស្រស់ 203 សន្លឹក ដែលមួយសន្លឹកៗមានប្រវែង 0.20m ។ តើអង្កាស្វាយនោះមានប្រវែងប៉ុន្មានម៉ែត្រ?

4. លើសំណាញ់របស់លូនមាន 45 ប្រយុង ។ ចន្លោះពីប្រយុងមួយទៅប្រយុងមួយទៀតមានប្រវែង 0.25m ។ តើលើសំណាញ់នោះមានប្រវែងប៉ុន្មានម៉ែត្រ?

5. បង្កាត់ដៃម្ខាងដៃស្ពានមួយមានបង្គោលចំនួន 709 ដើម ។ ចន្លោះពីបង្គោលមួយទៅបង្គោលមួយទៀតមានប្រវែង 1.20m ។ តើស្ពាននោះមានប្រវែងប៉ុន្មានម៉ែត្រ?

 ការប៉ាន់ស្មានផលគុណចំនួនទសភាគ

៧. $3.75 \times 501 = \square$

- ចំនួនគត់ទុកនៅដដែល ។
- បង្កាត់ចំនួនទសភាគជាចំនួនគត់ ។
- ផលគុណ 3.75 និង 501 ប្រហែល 2004 ។

ដូចនេះ $3.75 \times 501 = 2004$ ។

៨. $7.45 \times 43.4 = \square$

- បង្កាត់ចំនួនទសភាគជាចំនួនគត់ ។
- ផលគុណ 745.8 និង 43.4 ប្រហែល 32078 ។

ដូចនេះ $745.8 \times 43.4 = 32078$ ។

- ដើម្បីប៉ាន់ស្មានផលគុណចំនួនទសភាគ យើងត្រូវ ៖
- បង្កាត់ចំនួនទសភាគទៅជាចំនួនគត់ ។
  - គុណដូចចំនួនគត់ដែរ ។

1. គណនាផលគុណ

ក.
$$\begin{array}{r} 9.3 \\ \times 12 \\ \hline \end{array}$$

ខ.
$$\begin{array}{r} 7.7 \\ \times 140 \\ \hline \end{array}$$

គ.
$$\begin{array}{r} 673 \\ \times 0.9 \\ \hline \end{array}$$

ឃ.
$$\begin{array}{r} 14.25 \\ \times 76 \\ \hline \end{array}$$

ង.
$$\begin{array}{r} 104 \\ \times 92.5 \\ \hline \end{array}$$

ច.
$$\begin{array}{r} 6653 \\ \times 0.79 \\ \hline \end{array}$$

ឆ.
$$\begin{array}{r} 376 \\ \times 4.70 \\ \hline \end{array}$$

ជ.
$$\begin{array}{r} 105.7 \\ \times 76.3 \\ \hline \end{array}$$

ដ.
$$\begin{array}{r} 255.8 \\ \times 90.2 \\ \hline \end{array}$$

ហ.
$$\begin{array}{r} 487.6 \\ \times 128.4 \\ \hline \end{array}$$

ខ.
$$\begin{array}{r} 214.3 \\ \times 32.4 \\ \hline \end{array}$$

គ.
$$\begin{array}{r} 505.8 \\ \times 76.1 \\ \hline \end{array}$$

2. ចូរដាក់ស្នាដៃផលគុណរួមបញ្ចូលទទួលបានក្នុង នាងក្រោម :

ក. $50.9 \times 4.6 =$

ខ. $50.3 \times 9.9 =$

គ. $150.3 \times 7.2 =$

ឃ. $60.9 \times 15 =$

ង. $137 \times 4.6 =$

ច. $467 \times 16.5 =$

ឆ. $3701 \times 29.8 =$

ជ. $159.7 \times 241 =$

ដ. $370.8 \times 3.05 =$

ហ. $241.5 \times 44.6 =$

ខ. $578.5 \times 26.4 =$

គ. $442.7 \times 34.7 =$

ឆ. $623.6 \times 75.9 =$

ជ. $421.3 \times 154.2 =$

ដ. $295.6 \times 58.7 =$

ការប្រើម៉ាស៊ីនគិតលេខដើម្បីគណនាផលគុណ

$$37.9 \times 840.5 = \square$$

ដំបូងចុច

បន្ទាប់មកចុច

នៅលើកញ្ចក់ម៉ាស៊ីនគិតលេខបង្ហាញលេខ : 31854.95 គឺជាផលគុណនៃ

$$37.9 \times 840.5 \text{ ។}$$

លំហាត់

ចូរចំពេញផលគុណក្នុង ខាងក្រោម :

ក. $167.76 \times 37 = \square$	ខ. $136 \times 16.85 = \square$	គ. $37.9 \times 9.8 = \square$
ឃ. $79.2 \times 100.5 = \square$	ង. $109.56 \times 500 = \square$	ឆ. $376.3 \times 213.8 = \square$
ជ. $895.6 \times 552.3 = \square$	ដ. $412.7 \times 213.8 = \square$	ឈ. $821.6 \times 476.8 = \square$
ញ. $66.23 \times 24.2 = \square$	ឈ. $777.7 \times 7.7 = \square$	ច. $874.58 \times 50.55 = \square$
ឧ. $5892.6 \times 468.8 = \square$	ណ. $555.20 \times 65.2 = \square$	ណ. $554.8 \times 142.5 = \square$
ត. $897.2 \times 88.6 = \square$	ឋ. $723.7 \times 54.3 = \square$	ទ. $99.5 \times 654.2 = \square$
ថ. $111.1 \times 33.3 = \square$	រ. $555.5 \times 25.5 = \square$	ប. $487.9 \times 25.7 = \square$
ឌ. $158.1 \times 238.5 = \square$	ស. $452.6 \times 23.8 = \square$	ស. $9953.4 \times 263.7 = \square$
ឍ. $421.5 \times 2354 = \square$	ឃ. $268.7 \times 18.9 = \square$	ង. $3526 \times 56.85 = \square$ ។

ប្រភាគ

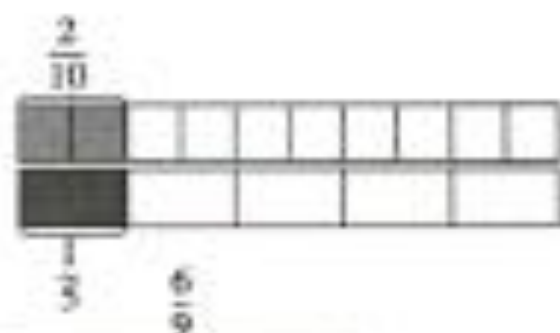

ការសម្រួលប្រភាគ

ក. $\frac{2}{10} = \frac{\square}{\square}$

$$\frac{2}{10} = \frac{2 \div 2}{10 \div 2} = \frac{1}{5}$$

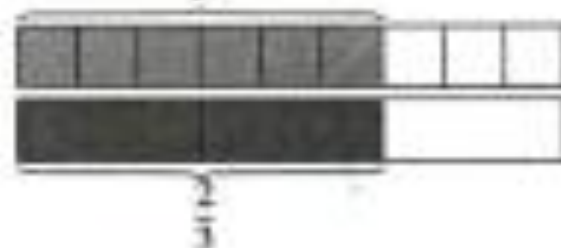
ដូចនេះ $\frac{1}{5}$ ជាប្រភាគបង្រួមមិនបាន ។

ខ. $\frac{6}{9} = \frac{\square}{\square}$

$$\frac{6}{9} = \frac{6 \div 3}{9 \div 3} = \frac{2}{3}$$

ដូចនេះ $\frac{2}{3}$ ជាប្រភាគបង្រួមមិនបាន ។

- ប្រភាគបង្រួមមិនបាន គឺជាប្រភាគដែលភាគយកនិងភាគបែងរបស់វាចែកមិនដាច់នឹងចំនួនដូចគ្នាណាមួយ ។
- ការធ្វើប្រភាគបង្រួមបាន ជាប្រភាគបង្រួមមិនបានហៅថា សម្រួលប្រភាគ ។
- ដើម្បីសម្រួលប្រភាគត្រូវយកភាគយកនិងភាគបែងរបស់វាចែកនឹងមួយចំនួនដូចគ្នា ។

សំណត់

ចូរសម្រួលប្រភាគខាងក្រោម ៖

ក. $\frac{4}{6} = \frac{\square}{\square}$

ខ. $\frac{15}{30} = \frac{\square}{\square}$

គ. $\frac{16}{32} = \frac{\square}{\square}$

ឃ. $\frac{20}{40} = \frac{20 \div ?}{40 \div ?} = \frac{1}{2}$

ង. $\frac{45}{50} = \frac{45 \div ?}{50 \div ?} = \frac{9}{10}$

ច. $\frac{36}{42} = \frac{\square}{\square} ។$

ការផ្សាយសៀវភៅនេះជា eBook បានបង្កើតឡើងដោយ
មូលនិធិផ្នែកសម្រាប់ការសិក្សា និង កុលការន្តរ
ដើម្បីបម្រើប្រយោជន៍ជាសាធារណៈ ដោយមិនគិតតម្រៃ

យើងផ្តល់ជូន ទៅ យ៉ាតណា, ទៅ សុផល, ទៅ វិសាល, ទៅ វ៉ាមុន, ទៅ ភាពជា, ទៅ
ចំរើន និង ទៅ ភាវី បានទទួលការផ្សាយសៀវភៅនេះជា eBook

ដើម្បីទទួលបានសេវាផ្តល់វិញ្ញាណក្ខន្ធ និងសក ទៅ ពាក្យ និង ឧបសគ្គ ឈរ យើង
យុំកំណប់យ៉ូធាង ស្រុកដីក្រែង នេត្តសៀមនហ

ស្តេនដា eBook ដោយ **ច្បង កញ្ញា**

នៃក្រុមៈ ឆ្នាំ២០១៧

បើលោក លោកស្រី ចង់បានសៀវភៅនេះ ឬអានបន្តទៀត

សូមទិញ ឬបញ្ជាទិញ

ឬបណ្ណាតារដោយផ្ទាល់ដើម្បីគោរព "ក្បួនសិទ្ធិ" របស់អ្នកទិញ។

យើងផ្តល់ ជូនការប្រស្រ័យទាក់ទង ដោយប្រភេទណាមួយជាមួយ

អ្នកទិញ ឬបណ្ណាតាទេ។

សូមអរគុណ

ទៅ **យុធសំរិះ**

ប្រធានមូលនិធិផ្នែកសម្រាប់ការសិក្សា និង កុលការន្តរ

